

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmezei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felélő szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50
Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

A nő-emancipatió.

A nő-emancipatió, a vallás- és közoktatásügyi miniszter azon határozatával, hogy a nők az egyetemi orvosi facultáshoz bocsájtának, új stádiumba lépett, — és annak feltétlen hívei abban az abszolút amerikai emancipatió előjelét látják. Nem hiszem, hogy maga a miniszter annak ily tág értelemben pártfogója lenne, — hanem inkább azt, hogy a női orvosnak társadalmunkban való szükségét látja, a mai kulturális nemzetek példáján indulva, a sensibilis és érzékeny beteg nőre azt alkalmazandónak véli. Nem csatlakozom tehát, ha azt állítom, hogy ezen újabb intézkedés nem annyira a társadalmilag állítólag lenyűgözött nő, — mint inkább a női betegek érdekében történt.

Én az abszolút nő emancipatiót egészen gyakorlati szempontból tekintem, — tehát nem hagyom magamat annak megítélésénél költői szempontok által vezetetni, — melyek szerint a nő mint schilleri eszmény teljes nőiességében maradjon meg otthonában, és azt a férfiú részére tündér-ujjaival, művészi rendező képességével vonzó paradiesommá változtassa. A mai kor ezen szép, de már kissé naivnak tetsző felfogáson felül emelkedett, — és azt ugyan részben a nő feladataul tekintti, de nem kizárólagosan. Vannak a nőnek ezenkívül gyakorlatibb, életbevágóbb munkálatai, — melyeket a családnál teljesít és a teljes emancipatió esetében, ha házi köréből kiszállítatnék, természetesen teljesítetlenek maradnának. Ilyen az oly fontos és bizony fizetett kezekre nem bízható kisdedek és gyermekek nevelése, mely irányt adó, életbevágó az utódokra nézve, és magában véve sokkal fontosabb, mint ha a nő akár az igazság-szolgáltatásnak, akár más ágának ajánlja fel szolgálatát. Talán közhelyeken, lelecnházakban és gyermek-internatusokban akarják nevelni a gyermeket, mint a spartaiak, tán az állam aszisztentiája mellett?

Nem elég az, hogy a nő megszüli gyermekét ha asztán ott hagyja, hanem vegye azt szerető gondozásába is,

nevelje, a mit az állat-anya is megtesz. Vagyok oly ósdi conservatív, hogy azt követeljem, hogy a gyermeknevelést, melyet a természet ős törvényei reá bízta, az anya teljesítse, — mely szent kötelességét nem képes teljesíteni, ha mint ügyvéd tárgyalásokra szalad, vasutat traszíroz, a bonczasztalnál áll, s. a. t. Hogy az ilyen férfiúi működések által a nőieség gyengéd zománca is idővel eltűnik, bizonyos, és bizony azon kevés idő is, mely az ilyen sokfelé elfoglalt igazgatott nőnek maradna gyermekei, és férje ellátására, felette üzletszerűen és ridegen lenne felhasználva, — és így hiányoznék a család melegítő napja: — az anya, a nő. A család ezáltal egészen dissolálttá, zilálttá lenne, pedig ebben fejlődik az egyén, — és ezen nyugszik alapja az államnak és a közéletnek. Mivel akarják az anyai nevelés hiányát a feltétlen emancipatio hívei pótolni, — nem tudom, hiszen ők sem tudják, mivel erről még mit sem olvastam. Igen, de ezen előharczások többnyire subjectív szempontból illetik meg e kérdést, azt állítva, hogy a nők egy nagy része, — számosabbak lévén, és a mai sajátos anyagi és kereseti körülményeknél fogva fejkötő alá nem kerülhetvén, — joguk van a munkára, a keresetre, és a humanizmusnak kötelessége azt nekik megadni. A mai kor sokat, csaknem eleget tett e tekintetben a humanizmusnak, — a nőnek elég kereseti ága lett biztosítva, mely szervezetének és eddigi szellemi képzettségének megfelelő, — többet concedálni, vagy pláne az amerikai emancipatiót behozva, a nőt az élet minden szellemi keresetére felszabadítani, annyit tenne, mint azt elvonni a természet-adta körétől, nagy veszedelmére a családnak, az államnak és a nélkül, hogy a nőt magát ezzel kielégítenők. Mivel alig csatlakozom, ha állítom, hogy az igaz, szerető nő inkább lesz és marad, ha csak lehetséges, anya, családja boldogságát kereső nő, és csak igen kivételes esetben, nagy kényszerűség útján, tesz le szíve e vágyáról, és beáll férfiúi-munkába, hol az erősebb

idegzetet igénylő nyilvános élet küzdelmeit kell megvívnia.

Ritter.

A megyei tisztújítás és a belügyminter.

A belügyminiszter a vármegyék-nél megejtendő tisztújításokra vonatkozólag július hó 3-iki kelettel a következő körrendeletet adta ki:

Az 1889. év december havában megejtett általános tisztújítás alkalmával hat évre megválasztott vármegyei tisztviselők megbízatása a f. év december hó 31-ik napján lejárván, felhívom a vármegye közönségét, hogy az általános tisztújítás az 1886. évi XXI. t. c. 70-ik §-a értelmében, az év vége előtt leendő megtartása iránt kellően intézkedjék.

Nem kétem ugyan, hogy a törvényhatóság teljes tudatával bir ama felelősség súlyának, mely a tisztviselők választása tekintetében részére biztosított jognak gyakorlásából reá háramlik, — mindamellett kötelességben állónak tartom a vármegye közönségét tájékoztatni azon szempontról, a melyeknek jóakaratu megfigyelése fogja legfőbb biztosítékát szolgáltatni annak, hogy a törvényhatósági közigazgatás valódi szakértelmet, igaz kötelességérzetet s ezzel párosult hivatali buzgóságot igénylő sokodalu teendőinek ellátásáról megnyugtató módon gondoskodva leend.

Feltétlenül ragaszkodnom kell ahhoz, hogy a megválasztott egyének a tisztviselők minőségéről szóló 1883. évi I. t. cikkben az egyes hivatali állásokra előírt elméleti minősítésnek birtokában legyenek.

Amennyiben pedig valamely tisztí állásra törvényszerű elméleti minősítéssel nem bíró egyén a törvény 34. §-ában foglalt kedvezmény alkalmazásával fogna megválasztatni, elvárom a vármegyei közönségtől, hogy a törvény szóban levő kedvezményét, az előfordulható esetekben csak a legszigorubb értelmezés mellett alkalmazandja, ezen kedvezményben csak oly egyéneket fog részesíteni, kik a tényleges szolgálat terén teljes hasznavehetőségüknek, gyakorlati képességüknek szorosan megfelelő minősítést elengedetlen feltételnek tekintem, — ezenfelül elvárom, hogy a választások eszközülésénél a minősítettség magasabb foka, a fizikai munkaképesség, fedhetőség és megbízhatóság is rész-

rehabilitálás nélküli megérdemelt figyelemben részesíttessenek.

Mint hogy pedig a tisztai állások betöltésének nem az alkalmazást keresők megélhetési érdekeinek kielégítése, hanem egyedül és kizárólag az képezi a célját, hogy a közigazgatási teendők kielégítő ellátása által biztosíttassék, azon reményeknek adok kifejezést, hogy a vármegye közönsége a tisztujtó szék alkalmával a személyi vagy családi érdekeken alapuló jogosulatlan igények figyelmen kívül hagyásával, csakis oly egyéneket fog bizalmára érdemesíteni, kik megnyugtató kezesességet szolgáltatnak arra, hogy nagy felelősséggel járó megbízatásuknak a köz és államérdeket minden irányban kielégítő mértékben lesznek képesek megfelelni.

Ezekután felhívom a vármegye közönségét, hogy a tisztujtó közgyűlésnek összehívása iránt, tekintettel az 1886. évi XXI. t. c. 83. §-ában foglalt rendelkezésre, akként intézkedjék, hogy az új tisztikar, a jövő év január 1-vel megkezdhesse működését.

E helyütt tekintettel arra, hogy az imént idézett 83. §. szerint tisztujtáskor azon törvényhatósági bizottsági tagok bírnak szavazattal, kik a következő, t. i. 1896 ik évre vétettek fel a legtöbb adót fizető és választott bizottsági tagok névjegyzékébe, hivatkozással a f. évi június hó 10-én 50916. sz. a kibocsátott körrendeletre, értesítem a vármegye közönségét, hogy a bizottsági tagok választása, valamint az esetleges pótválasztások megejtése iránt a kellő időben és akként intézkedjék, hogy az 1896-ik évre megbízatással bíró bizottsági tagok a tisztujtó közgyűlésre meghívhatók legyenek.

A tisztujtószék határnapjáról és a tisztujtó eredményéről annak idején külön-külön bejelentést várok.

Kereskedelmi kamarák kongresszusa.

Kanállal és kanalastul kezdtük 1867-ben magunkba szedni a „kulturát”. Fölállítottuk a „Külföld” bálványát s még nem értve a külföldi intézmények összefüggését az ottani specifikus viszonyokkal, vakon és öntudat nélkül utánzásba vettük azokat.

Vadászok meséje szerint ilyenformán fogják a majmokat is. A majom az őserdőben nem ősmér eszmát és eszmadiát. Elbámul hát a lombok rejtekéből a vadászokon, akik le és fel húzogatók előttük eszmáikat. Az elhuzdoló vadászok által otthagytott, léppel bekent eszmákat aztán ők is próbálják kezükre huzni — sikeresen és kezükről lehozni — sikertelen. Az elősiető vadászok ekkép fogdoszák össze a eszmákba ragadt majmoló majmokat.

Ilyen, nem miránk szabott eszma volt az 1868. VI. t. cikkely alkotta kereskedelmi kamarák intézménye is.

Kérdezzük meg csak azt a törvényt, hogy mi ezébből alkotta ő meg e kamarákat, miket tüzött ki a kamarák hivatásul és köteleességül.

Konkrét feladatok három van: védjegyeket lajstromozni, alkuszokat fölvenni és a helyi szokásjogot interpretálni.

Fölhívom tanunak az ország minden kereskedelmi kamaráját, hogy a budapesti kamarán kívül a többi évenként 2—3 védjegyet lajstromoz, a másik két feladatában pedig még soha semmi alkalma nem volt funkcionálni. Ha a törvényben nem volna szó alkuszok felvételéről és szokásjog bizonyításáról, ők nem is sejtethetnék, hogy így in effigie is volna azokhoz valami köztük.

Van aztán a kamaráknak egy általános feladatuk is: véleményezés a kereskedelem és ipar helyzetéről és előmozdítása ezek ügyeinek.

Ez egy frázis, amelyet egyes befolyásosabb kamarai tanácsosok arra használnak föl, kamarájuk útjánját vagy közgyűlését beelőzéstől kiváltó privát-vállalkozásaiuknak fölfelé és szélteben való dicsérésére és propagálására.

Mondjuk, hogy ez is csak frázis. Ámde próbálják meg csak a kamarák kimutatni, hogy 1868 óta mitféle említésre érdemesebb közgazdasági tevékenységet produkáltak? Minő közérdekű ideákat vetettek föl és minő ilyen ideákat öltöztek testbe és ruhába.

Tegyük csak ezek a kamarák szívükre a kezüket és vallják be őszintén, hogy létezésük nem egyéb, mint puszta öntengődés. Számadást vezetnek a bevételokről és számadást a kiadásokról. Kivetik a kamarai illetékeket és kiosztják azt hivatalnokai fizetés, házber, fűtés, világítás, jegyzőkönyvek kinyomatása és utazási általánnyok ezimele alatt. Iktatókönyvet vezetnek a kamarák egymásközötti üdvözléseikről, egymásnak megküldött jegyzőkönyveikről, a pénztári utalványokról és pénztári nyugtákról és kiadókönyvet vezetnek vice-versa ugyanezekről.

Teljes-ülősükön foglalkoznak „közgazdaság”-gal is. Pártólólág terjesztik föl X falu kérvényét hetivásárok engedélyezése iránt és nem pártolják Y iparosnak kérelmét más ipartársak erőszakos konkurrencziájának megakadályozása tárgyán. Csupa esip-esup dolgok, a mit a helyi közigazgatás már csak azért is jobban elvégezhetne, mert az legalább gépiesen dolgozik, holott a kamarákat nem lehetne lecsufolni se szellemi, se gépies munkálkodónak.

Hasonlitsuk össze a kamarákat az ipartestületekkel. Ezeknek konkrét feladata arról gondoskodni:

a) hogy az iparosok és segédek közt rendezett viszonyok álljanak fenn;

b) hogy a tanácsok ügye rendeztessék;

c) hogy surlódások és vitás kérdések elintézésére békeltető működés biztosíttassék;

d) hogy segélypénztárak létesüljenek;

e) hogy az iparosok anyagi érdekeit szövetkezetek alakítása által előmozdítsa.

Ugy-e, hogy mindez csupa okos és szükséges feladat és hogy ezek mellett a kamarák oktalansága és szükségtelessége ad oculos demonstráltassék, az ipar-könyv az ipartestület feladatai közé sorolja végül:

f) hogy a hatóságokat az iparügy tekintetében kellőleg tájékoztassa.

No lám, a kamarák egész létezésük ide, ebbe az f) pontba van beleszorítva. Minek hát az egész kamarai intézmény, ha frazeologikus feladatuknak az ideája ki van mondva az ipartestületekre is, a melyek e mellett azonban az iparosok konkrét életszükségeire tényleg sok jótékony hatást és közvetítést gyakorolnak.

Az nem kifogás, hogy az ipartestület csak az iparosokra terjed ki, mert a kereskedők is beléphetnek ezekbe és kereskedő-egylet és társulat törvény és kény-

TÁRGYA.

Ezüstlakodalom.

Írta: Baedeker.

(Vége.)

--- Maradj csak ülve — biztatta Adrienne. — Csak semmi heveskedés. . . Az aszszonyoknak vannak már néha ilyen gondolataik. S rendesen a férjek az okai, ha támadnak e fajta gondolataik, s mindig az udvarlók az oka, ha a gondolatokból nem válnak tettek. . . De hídd meg, egy asszony se csalsa meg szivesen a férjét, s ha ez nem kényseritri rá, nem egykönnyen teszi. . . Legfőjebb boszúból, ha az ura előre is úgy bánik vele, mint ha már megcsalta volna.

— Nagyon érdekes elmélet. Honnan szedted ezt a tudományodat?

— Gondolkoztam néha e témáról. Akkor is, mikor az a jelenet volt. . . Aztán, tudod, mi asszonyok, mi sokat érünk rá gondolkozni, — ráérünk a kevés dolgunktól. . . Tehát föltemtem magamban, hogy megcsallak. Csak azt nem tudtam, kivel. Nagyon nehéz dolog megcsalni a férjét, akit az ember szeret, egy olyan férfival, akit az ember nem szeret. . . Végre Árpádra gondoltam.

— Ligeti Árpádra?

— Arra.

— Hiszen az egy tökfilkó!

— Az, tökfilkó. De ez nem volt akadály. . . Nagyon buta volt. Épen olyan buta, mint most, csak kevésbé volt öreg. De remekbe voltak kötte a nyakkendője csokrai! Ebben igazán különb volt nálad. Tulajdonképen nincs is egyéb különbség a férjek és az udvarlók között, mint, hogy az utóbbiaknak gondosabban van megkötve a nyakkendőjük. . . Sehogyse tudtam, miképen hozzáfogni, ha az ember meg akarja az urat csalni. Kezdetben alkalmasint mindenütt nehezen megy. . . Gondoltam, lehetőleg barátságos leszek Árpádnak, s a többit rábizom. Hacsak egy kicsit okosabb a teknősbékánál, akkor majd rátanít, hogy hogy kell. . . Tehát, amint elutazásod után először jelent meg nálam, legnyújtasabb mosolyommal fogadtam, közel ültettem magam mellé, egy három-négy centiméterre (lehetett egy is), s midőn társalgásközben megfogta a kezemet —

— Nos mit csináltál akkor?

— Mondtam már, hogy mi volt a szándékom. Észre sem vettem. . . S mikor a fezemem ismételve és forrón megcsókolta —

— Forrón?

— Igen, elég forrón.

— Ezt csak észrevetted?

— Észrevettem, de úgy tettem, mintha nem vettem volna észre. Nagyon ostromlott

és nem kért kevesebbet, mint találkozózt a lakásán.

— A szemtelen!

— Nagyon szerette volna megmutatni lakását, amely állítólag igen szép volt.

— És te?

— Nem mentem bele a kalandba, s egyelőre lemondtam arról, hogy megtekintsem a butorait meg a szőnyegeit. . . Tudtam, hogy elmaradsz vagy két hétig, hát nem siettem olyan nagyon Gondolom, megváratom a jó fut néhány napig.

— Szép tőled. Igen köszönöm.

— Szivesen tettem. Ennyivel tartoztam neked. . . Másnap megint eljött. Ismét barátságos voltam.

— Megint szorongatta a kezedet?

— Néha-néha. Nem szomoríthatam meg azzal, hogy kevesebbet engedjek meg neki, mint tegnap. Ez smucigság lett volna tőlem. . . Harmadnap. . .

— Kinpadra feszítesz!

— Mindjárt készen leszek. . . Harmadnap már nagyon agresszív lett. Minden áron meg akart csókolni.

Tivadar lélegzetvétel nélkül kérdé, mi-alatt homlokáról letörölte a verejtéket:

— De te nem hagytad magad, ugy-e?

Andrienne halkán folytatta:

— Igen, hagytam. . . De csak egyszer. . . Nagyon kíváncsi voltam. . . Nem volt érdemes. A csók ize semmiképen se

szer nélkül is van sokkal több, mint kamara.

A kamarák céltalanságával és semmítésével állítsuk csak szembe a fenntartások költségeit. A vidéki kamarák átlagosan 4—5 százalék pótdátot szednek az egyenes állami adók után. Ezt a cél- és haszontalan pótdátot csak az nem sokkallhatja, aki az állami terheket kiesinybe tudja venni. Es végül egy nagyobb adó kivetése sem isten ellen való vétek, ha annak fizetése nem kárba veszett fáradság, mint amilyen valósággal ez a kamarapótdátó.

Különbön is mit tudhatna egy hivatalos segédapparátusok nélkül dolgozó kamarai titkár az ő 4—5 megyére is kiterjedő vidékéről tapasztalni és miképp a tapasztalatait értékesíteni? Hiszen nézük meg csak évi jelentéseiket, a melyekben egy-két városuk heti vásáraitól feljegyzik ugyan a bab, borsó és lencse heti árfluctuációit, de minden egyéb a saját területére vonatkozó közgazdasági adatot ők maguk is az országos statisztikai hivatal kiadványaikból kénytelenek kipuszkálni.

Bizony, nem életrevaló intézmények ezek a kamarák, a mit legeslegjobban az bizonyít, hogy ők maguk ezt észre nem veszik. Halálisan éhesek egy okos reformra és ők annyira élettelenek, hogy e fájdalmas érzésükből mitsem éreznek.

Konferenciáznai küldték titkárait Budapestre, a hol ma elhatározták, hogy jövőre ismét konferenciáznai fognak. A jövő évi konferenciájának neve természetesen „millennáris konferencia” lesz, a hol ők is ki fogják fejezni örömüket a haza ezredéves fennállásán. De azt bizonyítatlanul nem fogják ott tisztelegni, hogy az övéikhez hasonló intézmények értékék el a hazával az ezredéves fennmaradást.

Vajjon nem lehetne-e abba a millenáris kongresszusba még egy program-pontot fölvenni, mely vagy így hangozzék: „A kereskedelmi kamarák eltörlése”, vagy pedig legalább ekkép: „A kereskedelmi kamarák gyökeres rendszer változása”.

Nem lehetne-e, ha már e kamarák maguk nem képesek megszűlni saját új-jelölésük ideáját, a külföldi iparkamarákat meglátogatni és tanulmányozni. Azok tele vannak aggatva hatáskörrel, az osztrák kamarák még parlamenti képviselőket is választanak. Lépjünk föl a mi kamaráink is olyan irányú követelésekkel, hogy a kereskedelmi minisztérium ne tekinthesse őket ingyenes exposituráinak némely folyó

ügyei elintézésére. Kívánjanak ők is közgazdasági hatáskört, jogosítványokat és köteleességeket.

Kívánják meg, hogy megyénként szervezzék őket, mert nagy területeiket most nem tekinthetik át, de megyénként egyesítsék bennük a kereskedelem és ipar ügyével a mezőgazdaságot is. Alakuljanak át ekképen az egész gazdasági életnek megyei fórumát képező közgazdasági kamarává, a melyek funkcionálása akár olyan intenzív természetű is lehetne közgazdasági ügyekben, mint a milyen maga a vármegyei kormányzat a közigazgatási ágazatban.

Szóval, akarjanak ők maguk valamiképp lenni, ha egyáltalán lenni akarnak.

Pályi Ede.

Tanító-gyűlés Aradon.

A tanítóvilág figyelme Dél-Magyarország szép Arad városa felé fordult, hol komoly tantervű tanácskozást komoly ügyekben. Az alkalmat az Aradvideki tanítóegyesület 25 éves jubileuma szolgáltatta, mely ünnepségre megjelentek ugy az országos, mint a helyi jellegű egyesületek.

Csak néhány pontja a tárgyalás alá kerülő tételeknek meggyőzött bennünket arról, hogy tanítóink a pihenőt minő áldásos fázisban töltik; meggyőzött arról, hogy mindig és mindig az iskolának és a nemzeti ügynek szolgálatában fáradoznak.

Tárgyalás alá kerültek t. i.:

1. A szolgálati pragmatika.

Ónálló tanügyi kormányzatunk 27 éves ideje alatt a tanítószegelyt folytatón sürgette illetékes helyen hiába. Akár vétségeiket, akár érdemeiket esetről esetre hozott rendeletek, régi, néha még a Bach-korszakból fennmaradt §-ok szerint intézték el. A tanítószegely ezelő munkálattal akar nyújtani a kormányt, hogy könnyebben alkothassa meg e fontos szabályzatot.

2. A magyar nyelv nem magyarjaink iskoláiban?

E téma nem először tárgya a hazai tanítószegely vitáinak, de olyan fontos kérdésről, melyről nem lehet eléggé vitatkozni, s eredményes kivételben az országára nézve csak áldásos lehet, mert a magyar nyelv terjedése nemcsak nemzeti létünk alapja, hanem egy-szersmind a nemzeti szellem ügye az iskolában.

3. A magyar karakter tudatos és tervszerű fejlesztése.

Ki tagadhatná, hogy a mindent nivel-

láló kor, a modern életmód legszebb nemzeti jellegünket veszélyezteti? Az öreg Gvadányinak, Bercsényinek és másoknak nagy igazság volt, midőn e veszélyre figyelmeztették kortársaikat; s lám az iskolamesterek megmentéséhez és tudatos fejlesztéséhez fog-nak hozzá!

4. A szocializmus és a népiskola.

Ez elől a kérdés elől sem társadalom, sem hatóság ki nem térhet. A tanítók igen okosan foglalkoznak e kényes és nagyfontosságú kérdéssel. Nem kitérni akarnak, nem elfojtani; jól tudják, hogy vele leszámolni kell: de odahatni akarnak, hogy el ne fájuljon a kérdés oly emberek kezében, kik meg sem képesek érteni, hogy a szocializmusban van áldásos, van hasznos is. Ennek a hasznosnak, ennek az áldásosnak a kikutatása és érvényesítése teszi a tanító tanácskozmány egyik tárgyát.

5. Ifjúsági könyvtárakba való művek és lapok megválogatása.

Talán egyik legnehezebben megoldható kérdése a gyűlésnek, de szintén igen-igen fontos, különösen most, mikor az ifjúsági irodalom oly örvendetesen fellendül, de a mikor igen sok gyom és az ifjú lélekre nézve veszedelmes termék is özőnik a piacra.

Elég mutatónak csak ez a egy pár főbb kérdés, ámbár tüzetes méltaitást érdemelne még a tanítói szakikönyvtár; az ismételt iskolák szervezete; a foglalkoztató kézimunka tanítása; a gyermekeknek nem szerint való elkülönítésének kérdése; a nemzeti énekek és tanításának módja sat. sat. a mint seregesen föl vannak véve az ügyrendbe, de legyen elég annyi arra, hogy közönségünket meggyőzzük arról, hogy tanítóink érdemes és hazafias munkában fáradoznak.

A „M-g” tudósítja a következőket jelenti Aradról:

A tegnap a megérkező vendégek fogadásával tel el. Tömegesen érkeztek az ország minden részéből a társesületek kiküldöttei, kiket mindentűl a legszívesebben fogadtak. Megérkeztek a csongrádi, pécsi, erdélyi, a távoli szabolcsi és bihari, a zalai és budapesti testületek és egyesületek az ünneplő egyesület tiszteletére. Ujaradon a dél-magyarországi tanítóegyesület tartotta ülését, melyet zenés mű előzött meg. Vannak vagy 4—500-an, a megjelent vendégeket bele nem számítva.

Schenk Jakab elnök hatásos beszéddel nyitotta meg az ülést, mely után a rokon-testületek üdvözlései következtek. Péterfy Nándor az Eötvös-alap nevében, Somlyay József az országos bizottság, Minke Béla a Néphez. Egyesülete nevében, Máday Mátyás az aradvideki tanítóegyesület nevében, Szőke István a budapesti tanítótestület nevében, Csukásy Fülöp az orsz. izr. tanítóegyesület nevében, Kabdebó Ferenc temesmegye nevében üdvözlő az ülés tagjait.

Még Kristofcsák Gyula esperes beszélt arról a kapcsolóról, mely az egyházat és az iskolát összeköti és szoros kapcsolatban tartja. — Fehér Gyula Uj-Arad városa nevében a tisztelet adóját rója le a gyűlés iránt. — Ternajgó Cézár az uj-aradi tüdőoltó egyesület elnöke is szívesen üdvözlő a megjelenteket. — Alszeghy János, a pozsony-megyei tanítók elnöke szól ezután. Az elnök végre bejelenti, hogy a sajtó, ugy a fővárosi, mint a vidéki, kiváló figyelemmel kíséri a tanítók működését. Fölfújja az egybegyűlteket, hogy zászlójukra irt jelszavukhoz híven: „Bátran, kitaratással, Istenben bízva, előre!” kezdjék és folytassák a tanácskozást, minden mellétekintetek nélkül, egyedül cél lévén a szent és szeretett magyar haza üdvének előmozdítása.

Az elnök indítványára végül elhatározták, hogy Wlassics közoktatásügyi miniszternek és Csáky Albin grófnak, az egyesület disztagiának üdvözlő táviratot küldenek.

A disztagi programjának első pontja Pestalozzi emlékeztete, a nagy pedagógus születésének százötvenedik fordulójára alkalmas előadja Bányai Jakab nagybecskereki polg. iskolai tanító. Méltatja Pestalozzi működését, céljait, hatását, az iskolára általánosan s különösen Magyarországi iskoláira.

függ attól, hogy miként van megkötvé valakinek a nyakkendője. . . De neki, ugy látszik, érdemes volt. Szörnyen melege lett, kigyaludt az arca, s az szultust nem akarta ismételni. „En megkötvöttem magam. . . Gondoltam, elég egyen mára. Te még tíz napig maradsz távol, ez alatt mindenre jut idő. . . Hát amint átkarolja a derekamat —

— A gazember? Ezt tette?

Andrienne vállat vonta.

— Mit csináltam volna? Erősebb volt nálam.

— Mért nem csöngöttél az inasoknak?

— Ha az ember meg akarja csinálni az urát, akkor nem csöngtet az inasoknak. . . Tehát Árpád átkarolta derekamat s meg akarta csókolni a nyakamat vagy a számát, nem tudom mimet. Már éreztem a forró, lehéltetés s puha bajuszának a csiklandozását. De ez a második csók nem volt a programon. . . Nem engedtem. Dulakodás közben —

— Óh!

— Dulakodás közben az ujjaim valahogy beleakadtak a nyakkendőjébe. Rántottam rajta egyet s ez a gyönyörű alkotmány egyszerre összeesett, széthullott a csókra. Sose hittem volna, hogy egy ilyen művészi dolog ilyen hamarosan mehet tönkre. . . Egy darabb cifra selyem lögött az ellenállhatatlan férfi nyakán. S amint így, kipirult arccal vadul forgó szemekkel, fölbontott

nyakkendővel ott térdelt előttem — mert térdelt az istenadta! — olyan furcsa volt, olyan furcsa! . . . Már nem akartalak megcsalni vele. . . Ennek az urnak minden érdekessége abban rejlett, hogy szépen volt megkötvé a nyakkendője. Ez a nyakkendő volt a társadalmi állása, a rendőri igazolványa, a paszpartuja, a nemeslevele, a diplomája, mindene. . . S most, hogy e művészi bogozás széthullott, szertefoszlott az az illuzió kép is, melyet erről a korrektil öltözéki gentleman-ről alkottam magamnak. . . Ráparancsoltam, hogy azonnal takarodjék. Nem akart szó fogadni. . . Azt mondta, lelketlen kacér vagyok s hogy aki A-t mond, annak B-t is kell mondani. . . És más ilyen számárságokat beszélt. S újból támadni kezdett. Csak hogy most már nem volt veszedelmes. Rosszul állott a nyakkendője. . . Miután lemondtam a buszról s nem akartalak többé megcsalni, csöngöttem az inasnak s azt mondtam neki, hogy segítsen megigazítani a nagyságos ur kravatíliját — az előszobában. . . Rég tartoztam nekéd e történettel s most igazán örülök, hogy végre elmondhattam. Nem haragszol, ugy-e?

— Nem, nem haragszom. Annál is kevésbbé, mert belátom, hogy magam voltam az oka. . . És mégis, ha meggondolom, hogy ha esetleg nem börtölt volna föl a nyakkendője —

— Valóban szerencse, hogy fölbomlott.

Értekezését figyelemmel s nagy tetszéssel fogadták.

A program következő pontja:

A magyar nyelv tanítása nem magyar ajku iskolákban; előadó Janda Ferenc perlaszi tanító. Azt fejtette, hogy a nemzeti-ségnek nincs oka félni a magyar nyelv tanításától. Arra kell törekedni, hogy a tanuló nemcsak a magyar nyelvtant, hanem a magyar beszédet is sajátítsa el minél tökéletesebben, így veszi csak igaz hasznát. Az előadást lelkesen megjelenték a diszülésen jelen volt délvidéki oláh és szerb tanítók is. Majd Szentgyörgyi Lajos fehértemplomi tanító foglalta el az előadói székét, a magyar karakter tudatos és tervszerű fejlesztéséről értekezvén.

A nemzetek általános és egyéni tulajdonságainak érintése után fogalmát adja a nemzeti karakternek, mely a nemzeti szememben nyilvánul s minden nemzeti alkotásra rányomja bélyegét. A nemzeti tudatban hatalmas eleterők rejlik, elhanyagolása a nemzet elcsúszását, sőt végpusztulását vonja maga után. A részleges elzúllásra az erdélyi szomorú állapotokat említi példának. Hunyadi János ősi kastélya körül — ugymond — 15 ezer magyar vesztette el nyelvét, szokásait, nemzetiségét a nemzeti tudat kihálása miatt. A nemzetek közül azok éltek legtovább, azok vetették legbiztosabb talajba jövőjük fundamentumát, kikben a nemzeti erényeknek nagyszáma van meg. Még röviden szól a szalmatűzről, mint nemzeti karakterünk hátrányos tulajdonságáról. Végre a következő tetteket ajánlja megvitatásra és elfogadásra:

A Délm. Tanítóegyesület igttassa programjába a magyar karakter tudatos és tervszerű fejlesztését. E célból: a) Részint a történelemből, részint a közéletből állítsa össze a magyar karakternek úgy jeles tulajdonait, mint hátrányos oldalait s foglalja tettekké. b) A tetteket kidolgozás és megvitatás végett küldje meg a fiókegyesületeknek. c) A fiókegyesületek tanácskozásuk eredményét közöljék az elnökséggel, hogy ez felülbírlás és hozzájárulás végett a közgyűlés elé terjeszse. d) A közgyűlés által helyesen talált eszközök és módok az egyesület területén működő egyesületi rendes tagokra nézve kötelező erjétek. e) Hasonló irányú működésre felhívhatnak a hazai tanítóegyesületek is. f) Ez az ügy az ezredéves kiállítás alkalmával II. egyetemes kongresszus intéző bizottságának is figyelmébe ajánlandó.

E tetteket többek hozzászólása után a közgyűlés kevés változtatással elfogadta. A népiszkola és a szocializmus témáját fejtegette ezután Kaufmann István bégaszent-györgyi községi igazgatótanító. A szocializmus — így szól — ne tárgyaljuk a népiszkolában, sem önállóan, sem a tanítás más tárgyainak kapcsában, hanem jól működő, kizárólag állami intézetekben neveljük a gyermeket logikusan gondolkodó, Krisztus tanainak szellemében érző és cselekedő emberré, akkor a szocializmus tévedéseitől ment marad. Erre való tekintettel az ajánlja, hogy a népoktatás reformálásánál különösen a következő irányelvek nyerjenek kifejezést:

a) A gyermekek, nemre való tekintet nélkül, általánosán kötelező, ingyenes oktatásban részesüljenek kizárólag állami intézetekben. b) „A nevelési cél feljelen meg az idealisztikus világnézetnek, az eszközök választása azonban álljon a realisztikus világnézet befolyása alatt.” c) A választan mellett főleg az evolúcionisztikai és szolidaritási erők oltostan nyerjen b alkalmaszást. d) Az értelem fejlesztését illetőleg, főcél: a logikai gondolkodás. Erre nézve igen ajánlatos a természetudományoknak induktív logikai módszer mellett való minél terjedelmesebb tárgyalása. Azért minden népiszkolai intézet, a szükséges kísérleti és szemléltetési eszközökkel látandó el. c) A szocializmusnak a népiszkolában, akár önállóan, akár — mint némelyek kívánják — a történelem vagy alkotmánytan alapján való tárgyalása alapján teljesen kerülendő. — A tanító személyét illetőleg pedig szükséges, hogy az mindenekelőtt előszerzetettel

viseltessék hivatása iránt, magát folyton önképzés által tökéletesbítse és az iskolán kívül is igazi „néptanító“-nak lenni iparkodjék.

E tetteket egyhangulag elfogadták.

A program utolsó pontja volt: A sajtó közoktatásunk szolgálatában. Előadó Gokler Lajos.

Az egyházpoltikai törvények végrehajtása.

MÁSODIK FEJEZET.

Az anyakönyvről és az anyakönyvbe való bejegyzésről.

20. §. Az anyakönyvekben való bejegyzésre kizárólag csak a belügyminiszter által kiszorgálatot őrlopok használhatók.

A születések, házasságok és halálesetek bejegyzésére az 1., 2. és 3. minta szerint külön-külön őrlopok szorgálnak.

Az anyakönyv első és másodpéldányába való bejegyzésre szolgáló őrlopok teljesen egyformák, azzal a különbséggel, hogy a másodpéldány őrlopjain az első példány foglalt tartalom kívül még a következő záradék foglaltatik:

„Az első példánnyal való megegyezés hitelül.

(Kelet.)

(Aláírás.)

„anyakönyvvezető.”

21. §. Az anyakönyvvezető az anyakönyvek első példányát kötve, lapszámozva, zsinórral átfűzve, a törvényhatóság első tisztjelőnek hitelesítésével és a zsinór végére helyeztet pecsétjével ellátva, az A. T. 14. §-ában megjelölt közvetlen felügyelő hatóság útján kapja kézhez.

Az anyakönyv első példány külséjén a következő feliratot viseli:

A.....i anyakönyvi kerület
születési
házassági anyakönyvbe
halotti
1895. évi október hó 1. napjától
1.....évi.....hó.....napjáig.

Első példány.

Ha az egy év folyamán történő bejegyzések száma csekélyebb, semhogy egy kötetet egészen betöltene, az anyakönyv első példány több évre terjedő bejegyzéseket foglal magában. Ilyen esetekben az egy-egy évi bejegyzések külön-külön lezárandók és a következő évi bejegyzéseket az anyakönyvbe mindaddig kell folytatni, míg az anyakönyv egészen meg nem telik.

22. §. Az anyakönyv másodpéldányához szükséges őrlopokat az anyakönyvvezető iverkben összefűzve, kötetlenül kapja kézhez. Az őrlopokat alul és felül elhelyezett vastag fedéltablák között kell tartani. A felső fedéltábla a következő felirással látandó el:

A.....i anyakönyvi kerület
születési
házassági anyakönyvének
halotti
másodpéldánya
az 1.....évre.

Használat alkalmával az anyakönyvvezető a lapokat megszózza.

23. §. Az anyakönyv az év folyamán bejelentett születések és halálesetek bejegyzését foglalja magában. Ha tehát még az év folyamán történt születés vagy haláleset későbbi évben jelentenek be, az nem az azon évről szóló anyakönyvbe jegyzendő be, a mely évben a születés, illetőleg haláleset történt, hanem az azon évről szóló anyakönyvbe, a mely évben a bejelentés megtéttet. Például ha az 1895. évi december hó 25-én történt születés 1896. évi január hó 2-án jelentik be, a születést nem az 1895. évi, hanem 1896. évi anyakönyvbe, illetőleg — ha az anyakönyv több évi bejegyzést tartalmaz — az anyakönyvnek 1896. évi bejegyzései közé kell bejegyezni.

Hogy azonban az egy évben előfordult születések, illetőleg halálesetek együtt össze-

sítve feltalálhatók legyenek, minden anyakönyv betűrendes tartalomjegyzékébe (névmutatójába) utólag beveendő az azon évben született, illetőleg meghalt oly egyének nevei is, kiknek születése, illetőleg halála későbbi évi anyakönyvbe van bevezetve. A tartalomjegyzék (névmutató) jegyzet rovatában azonban hivatkozni kell azon későbbi évi anyakönyvre, s azon folyószámra, mely alatt a bejegyzés előfordul. (Lásd a jelen utasítás 46. §-át.)

Azokat a születéseket és haláleseteket, melyek 1895. év október hó 1-seje előtt történtek, azonban a felekezeti anyakönyvbe 1895. évi október hó 1-ig be nem jegyeztettek, az állami születési, illetőleg halotti anyakönyvbe be kell jegyezni. Ezen születések és halálesetek bejelentési kötelezettségének határideje 1895. évi október hó 1-én kezdődik.

24. §. A születés, házasság vagy halál bejegyzése (alapbejegyzések) az anyakönyvi lap nyomtatott szövegének kitöltése által történik. Kivételesen, ha az eset olyan, hogy a nyomtatott szöveggel a bejegyzésre fel nem használható, a nyomtatott szöveg egymást keresztező két egyenes vonallal tisztán kezresztül kell húzni és e bejegyzést az anyakönyvi lap szélén (a tiszta oldalon) kell teljesíteni.

Ilyen alapbejegyzések, melyeket rendszerint a lap szélén kell teljesíteni, a következők:

1. szülházakban, kórházakban letartóztatási intézetekben, dologházakban vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben történt születéseknek vagy haláleseteknek a születési, illetőleg a halotti anyakönyvbe való bejegyzése.

2. talált gyermeknek a születési anyakönyvbe való bejegyzése.

3. haiva született vagy szülés közben elhalt gyermeknek, talált hullának, holtta nyilvánított avagy olyan egyének, a kinek elhalálása bírói ítélettel lett megállapítva, végül halálbüntetést szenvedett egyének a halotti anyakönyvbe való bejegyzése.

4. a házasságnak a házasságkötésről felvett jegyzőkönyv alapján a házassági anyakönyvbe való bejegyzése.

5. külföldön történt születésnek avagy halálesetnek, valamint külföldön kötött házasságnak a hazai anyakönyvbe való bejegyzése. (Jelen utasítás 53., 59., 60., 64., 74., 75., 76. és 77. §-ai, a házasság kihirdetésénél, megkötésénél és anyakönyvvezésénél követendő eljárás tárgyában kiadott igazságügyminiszteri utasítás 73. és 88. §-a), végül.

6. a lap szélén kell foganatosítani az olyan alapbejegyzéseket, melyekre nézve ezt külön utasítások előírják.

Minden esetben azonban a helylyel nagyon lehetőleg gazdálkodni kell a végből, hogyha később netán a lap szélén helyesbítést, utólagos bejegyzést vagy kiigazítást kell tenni, erre hely maradjon.

25. §. Az anyakönyvbe már bejegyzett születésre, házasságra vagy halálesetre vonatkozó helyesbítések (A. T. 21. §-ának első bekezdése, jelen utasítás 36. §-a) utólagos bejegyzések (A. T. 21. §-ának utolsó bekezdése, jelen utasítás 91. §-ának II. pontja) és kiigazítások (A. T. 75. §-a, jelen utasítás 98. §-a), mindig az anyakönyvi lap szélére (a tiszta oldalra) irandók.

Ha a felügyelő hatóság, illetőleg a kir. bíróság az anyakönyvvezetőt az A. T. 10. §-a alapján utasítja, hogy nem a fél kívánságának megfelelőleg tett bejegyzést a fél kívánságának megfelelőleg teljesítsen, az ennek folytán szükséges bejegyzés szintén a lap szélén foganatosítandó. (Jelen utasítás 12. §-ának utolsóbekezdése.)

26. §. Ha az anyakönyvi lap szélén (a tiszta oldalon) már van egy vagy több oly terjedelmes bejegyzés, hogy egy újabb helyesbítést, utólagos bejegyzést, kiigazítást vagy az A. T. 19. §-a, (jelen utasítás 12. §-ának utolsó előtti bekezdése) alapján erendelt módosító bejegyzést, melyet foganatosítani kell, már nem fér reá, akkor, ha a közvetlenül következő lap még üres, azon kell folytatni a bejegyzést, ha pedig a közvetle-

nül következő lapon már más anyakönyvi bejegyzés foglaltatik, akkor a megtelt lap aljához toldásképen egy új, tiszta lapot kell odafűzni, az a hivatalos pecséttel a megtelt laphoz erősíteni s az utólagos bejegyzést folytatónak teljesíteni. Ez a toldat felhajtás által illesztendő az anyakönyvbe.

27. §. Kivánatos, hogy az anyakönyvnek úgy első, mint másodpéldányába a bejegyzéseket az anyakönyvvezető sajátkezűleg teljesítse. Meg van azonban engedve irónknak alkalmazása, de az aláírást mindig sajátkezűleg kell az anyakönyvvezetőnek teljesítenie.

Az anyakönyvvezető a szóbeli bejelentés alapján történő egész eljárás ideje alatt akkor is köteles jelen lenni, ha a bejegyzést nem sajátkezűleg végzi. Tilos tehát csak az eljárás végén jelenni meg az aláírás teljesítése végett.

28. §. Az A. T. 22. §-ának 3. pontja kötelezi az anyakönyvvezetőt, hogy valamely bejegyzés teljesítése végett előtte megjelentek személyazonosságáról magának meggyőződést szerezzen. Lényeges alapja és biztosítéka ez annak a közhitelesnek, melylyel az anyakönyvnek bírniok kell.

A mennyiben az anyakönyvvezető személyesen ismeri a megjelent egyént (bejelentőt), annyiban semmi további kutatást tennie nem szükséges. (Lásd az 1., 2., 3., 8., 9., és 11. számú példákat.) Ellenkező esetben a személyazonosság bizonyítására elégséges, ha a bejelentőt (megjelent) oly harmadik egyén ismeri, a kit az anyakönyvvezető személyesen ismer. (Lásd a 12. példát.) Ha ez az eset sem forog fenn, vagy a mennyiben a konkrét körülményeknél fogva az anyakönyvvezető ezt elegendő bizonyítéknak nem veszi, akkor az anyakönyvvezető egyéb bizonyítéknak előterjesztését, jelesül olyan okmányok felmutatását van jogosítva kívánni, melynek tartalma a személyazonosság igazolására alkalmas. Ilyen okmányok lehetnek: munkakönyv, cselédkönyv, iparigazolvány, adókönyv, kinevezési okmány, katonai (honvéd) igazolási okmány, népfelkelési igazolvány, katonai elbocsátó-level, korhízi elbocsátás, egyetemi lezárókönyv, iskolai bizonyítvány, állami vagy felekezeti anyakönyvi kivonat stb. (Lásd a 4., 5., 6. és 10. számú példákat.)

A bejegyzésben meg kell említeni a személyazonosságról való meggyőződés módját. A személyazonosság igazolására felmutatott okmányt a bejegyzést megtétele után vissza kell adni.

A fentiek szerint egyáltalában nincs helye annak, hogy az jegyzetessék be, miszerint a megjelent az anyakönyvvezető előtt ismeretlen.

29. §. Hét éven aluli gyermek bejelentő gyanánt soha sem fogható el. Ezen koránál idősebb gyermek bejelentését akkor lehet a bejegyzés alapjául elfogadni, ha az anyakönyvvezető megítélése szerint a gyermek bír a kellő megfigyelő képességgel és a megfigyelt körülményeket elő tudja adni.

Ha a jelentek néma vagy siketnéma, vagy pedig csak olyan nyelven beszél, melyet az anyakönyvvezető nem ért, az anyakönyvvezető tolmácsot vagy jelbeszédben jártas szakértőt alkalmaz s azt kérdéssel igazmondásra kötelezi. Ez a körülmény a bejegyzés végén megemlítendő és a bejegyzést a tolmács, illetőleg szakértő is aláírni tartozik.

Vak mellé annak bizalmát bíró segítő rendelendő s a vak helyett ez írja alá a bejegyzést.

Házasságkötésnél ily esetekben a házasság kihirdetésénél és anyakönyvezésénél követendő eljárás tárgyában kiadott igazságügyminiszteri utasítás 65. 66. §-ai irányadók.

30. §. A bejegyzést a bejelentés alkalomával azonnal foganatosítani kell. A bejegyzést csak akkor szabad elhalasztani, ha az anyakönyvvezetőnek oka van kételkedni a bejelentés helyességében. Ilyenkor az anyakönyvvezető az A. T. 23. §-ában reá ruházott köteletségnek fogva a bizonyosság megszerzése végett további tárgyalásokat tartozik folytatni, nehogy téves adatok kerül-

jenek az anyakönyvbe. Az e végből felvett jegyzőkönyveket és beszerzett egyéb adatokat az anyakönyvvezető az anyakönyvhöz tartozó iratgyűjteménybe helyezi és a felforgott kétyel elosztása után a bejegyzést az újra megidézendő eredeti bejelentő vagy a bejelentésre kötelezett más egyén jelenlétében késedelem nélkül foganatosítja.

A bejegyzést el kell halasztani akkor is, ha a bejegyzendő adatokat tökéletlenül vagy hiányosan jelentették be és a bejelentő vagy kikérdezése által sem sikerül a hiányos adatokat kiegészíteni. Ily esetben a bejelentő elutasítandó és a kellő felvilágosítások megszerzésére s azok alapján újabb bejelentésre kötelezendő. Mindazonáltal, ha a bejelentő csupán a kevésbé lényeges körülményekről nem tud felvilágosítást adni és az eset körülményeiből azt lehet következtetni, hogy a bejelentésre kötelezett más egyének sem képesek a felvilágosítást megadni, a bejegyzést foganatosítani lehet, a ki nem derített körülmények pedig mint „ismeretlenek” jegyzendők be. (Lásd a 11. számú példát.)

Az anyakönyvvezető azokról az esetekről, melyekben a bejegyzés foganatosítását elhalasztja, a 4/10. alatti minta szerint jegyzeteket vezet.

31. §. Az anyakönyvbe való bejegyzések a legnagyobb pontossággal és a törvényben előírt alakszerűségek szigorú betartásával foganatosítandók.

Különös gondot kell fordítani a bejegyzéseknél a külső szín és tisztaság megőrzésére. A bejegyzések egymásután folyószámok alatt teljesítendők. A lap szélén foglalt helyesbítéseknél, utólagos bejegyzéseknek és kiegészítéseknek, valamint az A. T. 19. §-a alapján (jelen utasítás 12. §-ának utolsó előtti bekezdése) elrendelt módosító bejegyzéseknek külön folyószáma nincs.

32. §. Minden bejegyzés — az is, a mely a lap szélén történik — a bejegyzés helyének és idejének (év, hó, nap) pontos megjelölésével (kelet) kezdődik. Még a bejegyzés lezárása előtt a lap szélére irt helyesbítést nem szükséges kelettel ellátni, minthogy a helyesbítés ugyanakkor történik, mikor a bejegyzés.

Rövidítésekkel élni egyáltalában tilos. Nem szabad tehát „római katolikus” helyett azt írni, hogy „róm. kath.”

A hol a nyomtatott űrlap szöveg kitöltés közben üres hely marad annak folytán, hogy az űrlapban pontozott vonalak a bejegyzés által nem vetettek teljesen igénybe, oda mindannyiszor az üres helyet kitöltő vízszintes vonalak húzandók, hogy hézag ne maradjon. Az űrlap nyomtatott szövegének az űrlap kitöltésénél fel nem használható egyes szavai tisztán és kíméletesen kihuzandók, a bejegyzés végén pedig megjegyzendő, hogy hány nyomtatott szó huzatott ki. A kihuzást akképp kell tenni, hogy a kihuzott szavak olvashatóak maradjanak. A mennyiben arra a helyre, mely a nyomtatott űrlap szövegben valamely adat bejegyzésre van szánva, az illető adat nem fér be teljesen, a be nem írt szavakat oldalt a lap tiszta részére kell írni, ezeket a különírott szavakat azonban úgy a bejelentőnek (a megjelentőknél), mint az anyakönyvvezetőnek külön alá kell írni.

33. §. A bejegyzésben előforduló számokat előbb számjegyekkel, azután zárjel között betűkkel kell kiírni. Egyedüli kivételt a lakások kitüntetésénél a kerületnek (városrésznek) és háznak száma, továbbá a netalán idézett törvényzikknek év és sorszáma, végül a netalán idézett bírósági vagy hatósági vagy közigazgatási iratnak kelte és ügyszáma képez, a mely számokat betűkkel külön nem szükséges kiírni.

Mindazon esetekben, midőn a törvény szerint a lakóhelye is kitüntetésű, városokban, valamint rendezett utcákkal bíró községben nemcsak magát a várost (községet), hanem a kerületet, utcát és házszámot is meg kell említeni. A kerületet elég római számmal jelezni s a „kerület” szót külön kiírni nem kell Pl.: Budapest. II., főutca 25. szám.

Azon esetekben, midőn a törvény szerint az életkor is bejegyzendő az anyakönyvbe, a

betöltött évek számát kell alapul venni. Például az 1895. évi december hó 1-én elhunyt egyén, a ki 1870. évi január hó 25-én született, a halotti anyakönyvbe mint 25 (huzsonöt) éves jegyzendő be. Két évnél fiatalabb korban elhalt gyermek életkorának a halotti anyakönyvbe való bejegyzésnél a betöltött hónapok, egy hónál fiatalabb korban elhaltaknál pedig a napok számának megjelölése is szükséges.

A házassági anyakönyvben a két házasság korának meghatározása nem a betöltött évek száma jegyzendő be, hanem pontosan ki kell írni a születés évét hónapját és napját.

A vallások megjelölésének egyöntetűsége végett az egyes vallások a következőleg irandók: római katolikus, görög katolikus, görög keleti, evangélikus református, ágostai evangélikus, unitárius, izraelita. Nincs tehát helye annak, hogy pl. görög nem egyesült, kálvinista stb. néven neveztesse a vallások.

A születések és halálozások idejének megjelölésében az éven, hónapon és napon kívül a nap szaka és az óra is megemlítendő. A nap szakának meghatározására csak „dél előtt” (éjfélől dél feljebb terjedő tízenkét órai időtartam) és „dél után” (détől éjfélig terjedő tízenkét órai időtartam) megjelölések használandók, „reggel”, „este”, „éjjel” stb. megjelölések helye nincs. A „déli 12 (tizenkét)” óra kifejezést mindazonáltal lehet használni, ellenben az éjféli tízenkét óra „dél után 12 (tizenkét)” órának irandó. Az óra meghatározásakor rendszerint csak a betöltött negyedórák említendőek fel, a percek megjelölése nélkül, ha tehát pl. a születés délelőtt kilenc óra 25 perczkor történt, a bejegyzésben „dél előtt 1/410 (egy negyed tíz) óra irandó. Olyankor azonban, mikor a percek is fontossággal bírnak, így például gyorsan egymásra következő ikerszületéseknel, a perceket is külön meg kell említeni.

34. §. Különös gondot kell fordítani a családi és utónevek pontos, világos és teljes kiírására. A családi egyöntetű feltevése tekintetéből az azon a családi néven az anyakönyvbe már tett bejegyzésekkel összehasonlíttatni kell tenni.

A főnemesi rang (báró, gróf stb.) mindig, a nemesi előnév kívánatra bejegyzendő. A mennyiben az illető egyén főnemesi rangja vagy nemesi előnév köztudomású avagy az anyakönyvvezető előtt ismeretes, a használat jogosságát külön igazolni nem kell. A mennyiben azonban a bejelentett főnemesi rang vagy nemesi előnév használatának jogossága iránt az anyakönyvvezetőnek alapos aggálya van, a használat jogosságának igazolását követelheti.

Egyéb címzéseket (úr, úrnő, tekintetes nagyságos stb.) feltétlenül mellőzendők. Ferjes, avagy özvegy nő bejegyzésekben ferje nevének és saját családi nevének említtendő, a hitvesi minőségnek, illetőleg az özvegységnek feltüntetésével. Ha valamely nőnek több ferje volt, csak az utolsó ferje neve említtendő. Elvált nő megnevezésénél a nő családi nevének kívül volt férj nevét csak akkor szabad megemlíteni, ha a fölbontó ítéletében kimondatott, hogy az elvált nőt csak saját családi nevének kell megnevezni.

35. §. Mikor a bejegyzés már megtörtént, akkor azt az anyakönyvvezető felolvasni s ha a megjelentek magyarul nem értenek, vagy némák avagy siketnémák, nekik általuk értett nyelven megmagyarázni, illetőleg tolmács vagy jelbeszédben jártas szakértő által megmagyarázati köteles. Az így felolvasott, s esetleg meg is magyaráztatott bejegyzés, miután azt a megjelentek helyben hagyták, aláírandó. Az aláírást előbb megjelentek teljesítik s csak aztán az anyakönyvvezető.

Ha a megjelentek valamelyike írni nem tud, vagy tud ugyan, de arra bármilyen okból nem képes (pl. keze meg van vágva, vagy béna stb.), akkor az aláírás helyett kézjegyét kell odatennie. (Lásd a 4. példát.)

Ha a bejelentő (a megjelentek valamelyike) magyarul nem ért és e miatt tolmács alkalmaztatott, vagy ha a bejelentő (a

megjelentek valamelyike) néma, siketnéma vagy vak, a bejelentést a tolmácsnak vagy jelbeszédben jartak szakértőnek, illetőleg a vak segítőjének is alá kell írnia.

Azt, hogy a bejegyzés a megjelenteknek fel volt olvasva, nekik esetleg meg is magyarázva s hogy ők azt helybenhagyták és aláírták, illetőleg kézzeljegyzéssel és aláírták, illetőleg kézzeljegyzéssel és aláírták, a bejegyzés záradékában minden egyes esetben meg kell említeni.

Ha az irni nem tudó vagy nem képes egyen kézzeljegyzést sem képes odahelyezni, avagy az aláírást, illetőleg kézzeljegyzést odahe-lyezését megtagadja, a záradékban ezt a körülményt és annak okát is elő kell adni. (Lásd a 8-ik példát.)

36. §. Mielőtt az anyakönyvvezető a bejegyzést aláírja, azokat a hibákat vagy hiányokat, melyek a bejegyzés tárgyát tevő adatok teljes vagy hiányos előadásra, vagy a bejegyzés teljesítésére folytán a bejegyzésben támadtak, helyesbíti. A helyesbítés a lap szélére jegyeztetik s ezt éppen úgy, mint magát a bejegyzést, a bejelentő (a megjelentek) és az anyakönyvvezető aláírják. A lap szélén való ilyen helyesbítés még a bejegyzés lezárása előtt történt. (Lásd a 4. példát.) Szigorúan tiltna van a helyesbítést az anyakönyvből már egyszer beírt bejegyzés kivárása, törlése, felolírása, avagy a sorok közé való beekelés általi tenni meg. (A. T. 21. §-ának első és második bekezdése.)

A mint azonban a bejegyzés az anyakönyvvezető aláírásával le van zárva, azon semmiféle helyesbítést az anyakönyvvezető saját hatáskörében többé nincs jogosítva megtenni, hanem ily esetben a bejegyzésben támadt hibákat vagy hiányokat már csak az anyakönyvi törvény második részének IV. fejezetében és a jelen utasítás 90—99 §-ai-ban körülírt kiigazítási eljárás útján szabad kijavítani, illetőleg pótolni. E tekintetben mi különbséget sem tesz az, hogy a bejegyzésben levő hiba lényeges-e vagy nem, hogy csak alakai vagy tartalmi jelentősége van-e, hogy annak az anyakönyvvezető vagy a felé az oka? Még a legeskeleyebb hibát sem szabad az anyakönyvvezetőnek önhatalmúlag kijavítani.

Mint hogy pedig a kiigazítási eljárás hosszadalmas és fárasztó s gyakran költségekkel is van egybekötve, telkiismereti kötelessége az anyakönyvvezetőnek, hogy a legnagyobb figyelemmel járjon el a bejegyzéseknél, nevezetesen a bejegyzés megkezdése előtt a bejegyzendő tényállást és adatokat kellőleg hozza tisztába s a bejegyzés megtörténte után azt addig alá ne írja, míg minden kételyt kizárólag meg nem győződött arról, hogy hiba nem történt a bejegyzésben. E végbéli tanácsos, hogy főleg gyakorlatlanabb anyakönyvvezető külön papírra írja fel a bejegyzést, ha ezen előzetesen tett jegyzeteket helyesen találta és azokat ilyenek gyanánt a bejelentő is elfogadta.

37. §. Az anyakönyvi bejegyzés alapján írásbeli bejelentés, jegyzőkönyv, hivatalos közlés vagy hatósági meghagyás (A. T. 22. §) csak a törvényben alapján kiadott utasításokban határozottan megjelölt esetekben fogadható el. Ezek az esetek:

1. szülházakban, kórházakban, letartoztatási intézetekben, dologházakban, laktanyákban vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben történt születéseknek vagy halálozásoknak az intézet előjárósága által írásban való bejelentése (A. T. 37. és 69. §-ai, jelen utasítás 53. és 77. §-ai);

2. a gyermekek vallásra vonatkozó meg-egyezéseknek és nyilatkozatoknak közlése az eljáró kir. közjegyző, kir. járásbíró, polgármester vagy főszolgabíró által (jelen utasítás 57. §-a, a házasság kihirdetésénél, megkötésénél és anyakönyvvezésnél követendő eljárás tárgyában) kiadott igazságügyi miniszteri utasítás 70. és 78. §-ai;

3. újszülött talált gyermek születéséről a közegyi előjáróságtól való értesítés (A. T. 40. §-a, a jelen utasítás 60. §-a);

4. a gyermek leszármazását a születés bejegyzése után megállapító bírói ítélet közlése (A. T. 43. §-a, jelen utasítás 63. §-a);

5. a királyi leirattal való törvényesítésről avagy az örökbecsű adásról értesítő igazságügyi miniszteri, a család név megváltoztatásáról értesítő belügyminiszteri rendelet közlése (A. T. 33. §-a, a jelen utasítás 63. §-a, a házasság kihirdetésénél, megkötésénél anyakönyvvezésénél követendő eljárás tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri utasítás 78. §-a);

6. más polgári tisztviselő előtt kötött házasságról felvett jegyzőkönyv közlése, a házasság érvénytelenítését, felbontását, agytól és asztaltól való elválasztását kimondó jogerős ítéletnek, továbbá az élet közösség bejelentett visszaállításának közlése a bíróság részéről (A. T. 65. és 67. §-ai, a házasság kihirdetésénél, megkötésénél megkötésénél és anyakönyvvezésének követendő eljárás tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri utasítás 73. és 78. §-ai);

7. talált hullára nézve a községi előjáróság által adott értesítés (A. T. 70. §-a, a jelen utasítás 75. §-a);

8. a halálozást bejegyző anyakönyvvezetőnek az iránti megkeresése, hogy a halál a születési anyakönyvben jegyeztesse fel (A. T. 72. §-a, a jelen utasítás 79. §-a);

9. a holtnyilvántartás vagy az elhalálozás megállapítása tárgyában hozott jogerős bírói határozatnak, valamint a halálbüntetés végrehajtásának közlése a bíróság által (A. T. 74. §-a, a jelen utasítás 76. §-a);

10. magyar állampolgár külföldön történt születéséről, házasságról vagy haláláról kiadott anyakönyvi kivonatnak a fennálló nemzetközi szerződések értelmében hivatalból való közlése (A. T. 78. §-a, a jelen utasítás 64. és 77. §-ai, a házasság kihirdetésénél, megkötésénél és anyakönyvvezésénél követendő eljárás tárgyában kiadott igazságügyi miniszteri utasítás 88. §-a);

11. az A. T. 19. §-a alapján a felügyelő hatóság vagy a bíróság által elrendelt módosított bejegyzéseknek, valamint a bíróság kiigazító rendelkezésének közlése a felügyelő hatóság, illetőleg a bíróság részéről (A. T. 19. és 75. §-ai, a jelen utasítás 19. §-ának utolsó előtti bekezdése és 98. §-a); és végül.

12. írásbeli bejelentés, jegyzőkönyv, hivatalos közlés, vagy hatósági meghagyás alapján kell a bejegyzést foganatosítani azon esetekben, melyekben azt külön utasítások előírják.

A mennyiben más esetekben is történének írásbeli bejelentések, azok a szóbeli bejelentési kötelezettségre utalással elutasítandók.

(Folyt. köv.)

Politikai hírek.

Az állami anyakönyvek. Perczel Dezső belügyminiszter az összes törvényhatóságok alispánjaihoz, illetőleg polgármestereihez a következő rendeletet intézte:

„Az állami anyakönyvek első példányait a m. kir. államnyomda igazgatósága fogja Tekintetességnek megküldeni az anyakönyvi kerületek számának megfelelő mennyiségben.

Ezen anyakönyvi első példányok átvétele, hitelesítése és továbbítása alkalmával különösen figyelembe veendőik Tekintetesség által a következők:

Mulhatatlanul szükséges, hogy Tekintetesség az anyakönyvek átvételénél meggyőződjék arról, hogy a három rendbeli anyakönyv első példánya kötetenként 300 lapot, vagyis 1—6000 számig terjedő a születési zöld, a házassági kek, és a halálozási fekete szürke alapnyomású belső oldalt tartalmaz-e?

További tájékozással szolgáljon az anyakönyvek kiállításának következő rövid leírása:

Az anyakönyvek minden egyes kötete a 600 számozott oldalán kívül még egy elő és egy úres utólapal s ezekből az előlap „Jelen anyakönyv 600 (hatszáz) számozott oldalt tartalmaz. Kelt” hitelesítési záradékkal van ellátva.

A kötetek kettős lemezi táblákkal és ruganyos háttal vannak készítve. A könyv-

táblák szélei kívülről rézsutosan leszélyezve, belül az első táblán a pecsételés helye kivágyva, külső része csikos zöld csínvat, a sarkok és a könyvhát pedig szürkés bőrpasztó borítással van készítve.

Minden egyes kötet beltartalma 10 centiméternyi távközben át van lyukasztva és nemzeti színű selyem zsinorral lazán egybefűzve, kívülről pedig megfelelő hát és tábla czimkével van ellátva.

Tekintettség feladatává teszem tehát, hogy az államnyomdából szállító- és vételvel kíséretében megküldött köteteket haladéknélkül átvizsgálja és csak azokat fogadja el, illetőleg hitelesítse és pecsételje meg, melyek a fenti leírásnak megfelelően vannak kiállítva és melyek uralpajai 1-től 600-ig terjedő oldalszámozásnak aritmetikai sorrendje helyes.

A bármi tekintetben hibás kötetet pedig ki ne javíttassa, hanem kicserélés végett rögtön küldje vissza az államnyomdába.

A hibátlan kötetek lepecsételése akként eszközözendő, hogy az uralpokot átfűzött selyemzsinór egyszerűen s lazán keresztbe kötyve, annak két vége úgy illesztessék a táblába vágott pecsételyre, hogy az a pecsét elul két cm-ernél hosszabban ne nyuljék ki. Az ezt szükséges, hogy a zsinór keresztbe-kötött kettős része a könyv kinyitásánál ne feszüljön, hanem elég tág legyen arra, hogy a könyv könnyen és teljesen kinyitható legyen s a pecsét épsége a feszülés által ne veszélyeztessék.

Végül felhívom Tekintetességét, hogy az államnyomda által a csomagoláshoz használt deszkalapokat, (melyek elkészítése a több ezerre menő csomaghoz igen sok időbe és költségbe kerül), további felhasználásra haladéknélküli szállítsa vissza az államnyomdába ennek költségére, valamint a kötetek kézbesítéséről szóló vételvetel is a küldemény kézhez vételétől számított 14 nap alatt aláírva és a hivatalos pecséttel ellátva küldje meg az államnyomda igazgatóságának.

Az anyakönyvi másodpéldányokhoz szükséges uralp-fűzeteknek, a betűsoros tartalomjegyzékeknek (névmutatóknak), valamint az utasításokban előírt kezelési nyomtatványoknak megküldése, Tekintetesség részéről való átvétele és továbbítása iránt annak idején külön rendeletekben fogok intézkedni.”

Kultuszminiszteri leirat az országos izraelita irodához. Az összes felekezetek lelkeskedő papsága kétségben van az iránt, hogy miként történik intézkedés az anyakönyvvezetésnek ama részletei felett, a melyeket sem a törvény, sem az utasítás nem ölel fel. Wallacis Gyula kultuszminiszter első sorban az anyakönyvvezető rabbikat és rabbihelyetteseket tájékoztatta ez ügyben intézve az orsz. izraelita irodához a következő leiratot:

Mihez tartásul és az érdekelt hitközségek és anyakönyvvezető rabbik megfelelő tudósítása végett szükségesnek találtam az irodával közölni, hogy az 1885. évi 1924. és az 1888. évi 1191. eln. sz. a kiadott szabályrendeletek érvénye az állami anyakönyvvezetés életbelépésével meg nem szűnik, hogy tehát az izraelita hitközségek területére és a főhitközségeikhez való viszonyaik, úgy mint azok a fentebbi szabályrendeletek alapján megállapítottak, továbbra érvényesülnek és fennmaradnak és az anyakönyvvezető rabbik vagy rabbihelyettesek jogai s fizetési esorbát nem szenvedhetnek.

Valószínű, hogy a miniszter a további felekezetek mai anyakönyvvezető lelkészeit is tájékoztatni fogja

HIREK.

Megyei s városi főispánunk dr. Vojnits Istvan kinevezetését ma közli a hivatalos lap. Az installáló országza szőlőnek igérkezik. Részt fog benne venni maga a belügyminiszter, Perczel Dezső s több miniszteri tanácsos, — egy sereg főispán s több celebítés. A város s megye ez alkalommal ki fogja magát tüntetni. Lesz 3—4 diadalkapu,

lovasbandérium, fáklyásmenet, díszközgyűlés, testületi beszélgetések s végre diszbankett. Az installáció sikerét az a körülmény kétségtelenné teszi, hogy *pártkülönbség nélkül* részt vesz benne az egész megye.

— **A zombori Tóth Kálmán-kör** szombat esti koncertje fényesen sikerült. E pillanatban, — hogy e sorokat írjuk, — hangzottak el a felkészült tapsok a hangverseny utolsó piece fölött, mely nem kisebb vállalkozás volt, mint Mozart Jupiter-symphoniája, nagy zenekarra. S a ki ezt olvassa, méltán fogja csodálattal kérdezni: hogy valóban lehetséges-e ez? Zomborban műkedvelői zenekar, — mely Mozart híres symphoniáját képes előadni! A csodálkozásnak van alapja, mert kevés vidéki várost ismerünk, hol a műkedvelői zene-kultiválás ily ritka magaslatra tudta magát fölökzdeni. A Tóth Kálmán-kör zenekara előadta ez estén első sorban Mendelssohn fülbemászó kedves „nászinduló-ját oly präcíz s szabatos hangszerezésben, mely látumlatot ébresztett maga iránt és szünni nem akart tapsokat keltett föl. Nagy sikert aratott Kelő Mór fényes hangorgánuma, előadva Gounod „Faust-“jának románczát hegedű s zongorakísérettel. Szellemes aperçük s eredeti ötletekben gazdag felolvasást is hallottunk a kör kitünő föltitkára Trischler Károlytól. Az estély piece de resistance-a volt Medvezky Zsigmond „Fényes éj” című dala, mely Eichendorf J. szövegét zenésítette meg Rácz Soma fordításában, harmonium s zongorakísérettel mellett énekelte dr. Horváth Ákos. Az estély érdeme ugyszólván kizárólag Medvezkyé, a ki mint a zenei szakszaktály elnöke s karmestere fáradhatatlan buzgalommal tanította be a zenekart, mely immár díszére válik városunknak s ünnepélyes alkalmakkor nem fog nélkülözhető lenni.

— **Személyi hir.** Lobkovitz Rudolf herczeg, a budapesti VI-ik hadtest parancsnoka, f. hó 11-én a gyorsvonattal városunkba érkezett s szemlét tartott a cs. és kir. 23-ik gyalogezred itteni zászlóalja felett. Még az nap az esti vonattal Budapestre utazott.

— **Jubiläum.** Kapetánovits János monostorszeghi jegyző, az egész vármegye köztiszteletben álló József bácsija, f. hó 10-én tartotta 30 éves jubiläumát annak, hogy Monostorszeghi jegyzője. Ez alkalomból az ünnepelt tiszteletere bankett volt, a melyen a fölközöntök sorát Nagy Béla plébános nyitotta meg, hangsúlyozván, hogy mennyivel tartozik Monostorszeghi község az ünnepeltnek. Ezután Jámber Béla beszelt lelkes hangulatban, a mire az ünnepelt meghatóttan felelt és megköszönte ez ünnepély rendezőinek fáradozását. Erre Fürst Samu tanító és még többen emeltek szót és az ünnepély derült hangulatban folyt tovább.

— **Öngyilkosság.** Klein Ede volt zombori üvegkereskedő f. hó 12-én hajnali 4 órakor halántékán lötte magát s legott szörnyet halt. A szerencsétlen ember magas foku idegességben szenvedett s valószínű, hogy tettét elmezavarban követte el. Klein Ede nagy olvasottságú, művelt kereskedő volt, a ki nem egyszer kereste föl német nyelven írt s általunk nagyra fordított közleményeivel lapunkat. Halála által gyászba borult neje s két leánya. Temetése f. hó 12-én ment végbe.

— **Kiragadta a halál torkából.** Pankhardt Teréz f. hó 7-én d. u. szobáját magára zárva, a mestergerendára alkalmazott erős gerendára felakasztotta magát. Egy 12 éves leánya véletlenül betekintett, halálra rémülten sikoltani kezdett és egyenesen a csendőr laktanyára szaladt, az esetről jelentést tenni. Noe Mátyas csendőrörsvezető a szerencsétlenség színhelyére sietett; de az ajtót zárva találta. Tekintettel a megmenthetes lehetőségére, nem akart az ajtó betörésével időt veszteni, az ablakot keresztátfaló betörve, behatolt a szobába, válahan fogta a csüggőt, nehogy esés által sérülést szenvedjen és levagta a kötelet. Tekintve, hogy ilyen esetnél 10-15 perc alatt be szokott kö-

vetkezni a halál, valóban dicséretre méltó Noe Mátyas ügybuzgósága, nemkülönbön azon szakavatottsága az életmentés körül, melynek fényes tanujelét adta jelen eseménél is. A jelenlevők hotnak hiték már az asszonyt, mert az életnek legcsekélyebb jelét sem adta. Noe azonban hozzá fogott az éltmentéshez, s rövid, de fárasztó munka után sikerült neki a szerencsétlen életre hozni. Midőn már annyira erősödött, hogy beszélni tudott, kihallgatta szerencsétlen elhatározása indokai fölől. Az asszony a szégyen elől akart a halálba menekülni. Leánya, nagynénének felügyelete alatt a szent bucsura indult. Pankhardt Judit a nagynéné azonban a leányt Gyűdön a kocsmárosnak állítólag „eladta” s nem is hozta haza. Az anya e miatti szégyenében felakasztotta magát. Noe az esetről jelentést tett illetékes helyen.

— **Az ünnepi lövöldözés.** Ó-Palánkán a görög-keledek e hó 6-ikan a szokott fényvel ünnepelték meg szent Száva napját. A mozsár-durrogatás persze el nem maradhatott. A sok lövöldözéstől a mozsárgyű egészén átmelegedett. Az iskola-szolgá ennek dacára újra meg akarta töltöni puskákkal. Töltés közben a löpor fölrobbant s a szegény embert egészen összeégette, úgy, hogy sebeitől aligha fog fölélülni.

— **Családi öröm.** Orgoványi Gyula csonoplai segédjegyzőt családi öröm érte. Felesége szül. Rezsny Ilona f. hó 12-én két egészséges leány-gyermekkel ajándékozta meg.

— **A szerb egyházi kongresszus.** Ujvidékről azt az értesítést vesszük, hogy a szerb egyházi kongresszus választmánya szeptember 2-án Karloácán összeül. Az ujvidéki Zásztava pedig arról van híradással, hogy a szerb püspökszinat szeptember 29-én kezdi meg tárgyalását Karloácán. A pátriárka előterjesztésére ugyanis a király megadta az engedélyt a szinodus megtartására s ezt a legfelsőbb kéziratot már kézbesítették is. Azonban a zsinat aligha foglalkozhatik a budai (szentendrei) püspökség betöltésével, minthogy a dócezinok erre a főpapi állásra van megválasztott püspöke, a kinek megválasztását egy ismerős körülmény miatt nem erősítették meg és ez: Petrovits Geraszim. A Zásztava-val szemben a verseci Budátynoszt (Jövő) azonban a mellett harcol, hogy igenis a szentendrei püspökség ezen a zsinaton betöltendő. Rádics Emiliának, a kit püspökjelöltként emlegettek s a ki a grusedoli kolostornak volt a főnöke, állítólag rendetlenül állanak a számadásai s felelősségre vonását emlegetik, a miért egy személyes ügyében a kánonok és a szinodus ellenére „a világi hatalomhoz folyamodott segítségért.”

— **Zsidó hitközségi elnök-választás Szabadkán.** A szabadkai hitközség f. hó 9-ikén hitközségi elnökül: Hartmann Rafaelet 14 szavazattal megválasztották Geiger A. Mór 7 szavazata ellen. Tíz hitközségi tag távol volt illetve nem szavazott. A megválasztott új elnöknel két lényeges kellék hiányzik és pedig: nem magyar állampolgár (miután mindaddig nem honosította magát), továbbá: a magyar nyelvet nem bírja. Éppen elég!

— **A házassági anyakönyvvezető.** Perczel Dezső belügyminiszter az anyakönyvvezetés szervezésénél felosztatta a közigazgatási bizottságok által javaslatba hozott anyakönyvvezető jelölteket. Kisebbség és nagyobb értelmi képességgel bírálva s eme felosztáshoz képest nevezi ki a házasságkötő anyakönyvvezetőket Már lejárt a terminusa annak, hogy a közigazgatási bizottságok a saját jelöltjeik egy részét értelmileg alacsonyabb fokon állónak deklarálják. Ugy látszik a közigazgatási bizottságok idegenkedéssel fogadják ezt a miniszteri rendeletet s Temes megye közigazgatási bizottsága már jelentést is tett, hogy kijelölt anyakönyvvezetői valamennyien bizassanak meg a házasságkötésekkel.

— **Öngyilkosság.** Pertich Péter szabadkai földbirtokos (Pal fia) f. hó 10-én reg-

gel, tavankuti szállásán föbe lötte magát s nyomban meghalt. Tetteinek oka ismeretlen, állítólag néhány nap óta az elmezavar tünetei mutatkoztak rajta.

— **Fürdészközben történt,** hogy Mélykuton Gróf Mihály odaváló lakosnak Hugó nevű 13 éves fia a falu közepén levő tóba belefulladt s onnan csak másnap délután fogták ki.

— **Exarits utazik.** A szegedi csillagbörtön legelőkelőbb lakója, a Zomborban is hirhedtű vált betörő Exarits János e hó 10-én eltávozott Szegedről, ebből a reá szerencsétlenséget jelentő városból, melyben a betörések egész sorozata sem vált neki hasznára. Ezuttal nem a börtönfalakon keresztül távozott a betörő király, hanem rendes uton, csendőrök kísérték ki a vasúthoz e nehéz rabot, kinek súlyos vaslánczokkal vannak ezuttal leköltözve a szárnyai. Az igazságügyminiszter rendeletéből a váci fegyházban készítették szállást Exaritsnak, aki, ha megszabadul is valamikor a rabkényértől, Zombort aligha tisztelet meg többé ejjeli látogatásokkal.

— **Részeg állapotban mellbe lötte** magát Baján Szedlácsék István lakatosmesternek segédje Marcsonk József.

— **Goromba vevő.** Az ó-becsei vásár napján történt, hogy egy szerb ember betért Brankovits szatócs üzletébe, a hol telve volt a bolt vevőkkel. A jövevény valami apróságot vett és fizetett, de a pénze közt a boltos egy fillért talált krajczár helyett, és figyelmeztette arra, hogy még egy fillért kap, vagy pedig a fillér helyett adjon krajczart. Ennél sem kellett több a vásári hangulatban levő atyafinak, lekapta a vásáron vett új kaszáját és Brankovits felé ütötte vele. Brankovits szerencsésen felre ugrott s a kasza az alványba vágódott. Majd ismét a boltos feleséget akarta megütni, de ez nem sikerült. Erre már többen összegyűltek a zajra, mire jónak látta az atyafi odabb állani. Néhányan utána mentek, de folyton hadonázott kaszájával és így menni hagyták, de Brankovits jelentést tett a rendőrségnek, majd a csendőrségnek, a kik az ügyet a járásbíróshoz tették át.

— **Törvényjavaslat a házalásügy rendezéséről.** Mint értesülünk, a kereskedelemügyi és igazságügyi minisztériumok a nyár folyamán törvényjavaslatot készítenek a házalásügy rendezésére nézve. E tárgyban a két minisztérium tárgyalásai már igen előrehaladt stádiumban vannak. A házalásügy rendezésére vonatkozó viszonyok megállapításánál nagy figyelemben részesültek azok a feliratok, melyeket a kereskedelmi és iparkamarák terjesztettek föl a kereskedelmi minisztériumhoz. A törvényjavaslat a házalásügy kinövéséi ellen szigorú rendszabályokat ír elő, bár rendelkezései távolról sem olyan szigorúak, mint a minőkét Dániel Ernő elődje, Lukács Béla tervezett a részletív- és igérvény-tízlet tárgyában.

— **Kiállítási levelezőlapok.** Dániel Ernő kereskedelmi miniszter tudvalevőleg a milleniumi kiállítás alkaimából külön levelezőlapokat nyomtat, a melyeken a kiállítás és a főváros nevezetesebb részei lesznek feltüntetve. Ezeknek a milleniumi levelezőlapoknak tervezésével és akvarelben való megfestésével a miniszter Vágó Pal, Roskovits Ignác, Kinnach László és Cserna Gyula festőművészeket bízta meg, a kik a levelezőlapok mintáit már bemutatták a miniszternek és a kiállítás igazgatóságának. A levelezőlapokon művészi kivitelű, csinos rajzok vannak. Ezeket az új levelezőlapokat, a melyek színes nyomásúak lesznek, a jövő év elején hozzák forgalomba.

— **A választói névjegyzékek lemásolása.** Ismételve megemlekeztünk azokról az apró és nagy fogásokról, melyekkel az ország számos vidéken kormánypartí részről az ellenzéki választókat törvényes szavazati joguktól megfosztani igyekeznek. Tömegesen hagyták ki az ellenzéki polgárokat s ott, hol a szavazó lajstromok most közzemlére vannak kitéve, furfangosan igyekeznek a betekintést s az 1894. törvényzikk világos ren-

deleite ellenére a lajstrom lemasolását megnehezíteni, Ez ügyben Szabadkáról megbízható részről hosszabb közleményt veszünk, mely a polgármesternek részint boszontó, részint egyenesen törvénybe ütköző ilyen intézkedéseiről tesz jelentést. A polgármester először is a két kerület összes választóinak lajstromát egyetlen fászciklusba köttette, úgy hogy egyszerre a két kerület lajstromának lemasolásával mindig csak egy ember foglalkozhatik, a mi a több részre való lemasolást rendkívül meglasztja. A másolásra a polgármester többeknek megadta ugyan az engedélyt, csak hogy a tanácsjegyző, ki a lajstromokra felügyel, csupán bizonyos sorrendben 1—1 és fél órára engedti meg a másolást. És hogy ez minél nehezebben menjen, gondoskodva van arról, hogy minél többen kerüljenek és kapjanak, főleg a polgármester bizalmasai köréből engedélyt a lemasolásra, mi tehát csak csigaléptekkel haladhat előre. De természetesen azoknál, kik az ellenzék számarára másolnak, mert az a főczél, hogy a törvény ellenére az ellenzék meg ne kapja idejében a választók névsorát. Ehhez járul, hogy közszemlére a jegyzék a varosháza tanácstermében van kitéve, mely egyszerűen a polgármesternek is hivatalos helyisége. A jegyzéket csak a polgármester engedélyével lehet megnézni, ki azonban gyakran távol van, helyettesítéséről pedig gondoskodás nem történt. Ilyen kicsinyes és önkényes módon igyekeznek tehát az ellenzék választókat törvénye jogaik gyakorlásában akadályozni. Az erkölcsi és jogérzék icsészó elsatnyulása nyilvánul az eljárásban, mely a törvény világos rendelkezéseibe ütközik.

Nyersselyem básztruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér, és színes Hennenberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint, sima csikos, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 színes mintázatban s. a. t. postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Hennenberg G. (es. k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcban czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

GSÁRNOK.

Szalma-özvegy vagyok!

A „Zombor és Vidéke” részére írta: Mar-Czy.

A feleségem mikor a vonatra ült, az ablakból kiáltott utánam: Aztán jól viseld ám magad, nehogy szegényt valljak veled! Mi tőrés — tagadás az elválás fájt kissé, hiszen képzelhetik, mikor az embernek oldalbordája hosszabb utra kél, — minden féle megvetődik az emberi észben. Éppen eszembe jutott, ki fog nekem oly jóízűt főzni, ki fog reggel költogetni: „itt az idő, felkelni!” (mert kicsit lusták már a csontok!) Persze — erről most lelkem mondanom!

Hej ezek az asszonyok, akármilyen szeszélyesek is, de jó gazd'asszonyok. Lám! feleségem már az összes befutékot elvégezte. Kiadta az ordért legalább is 6 hétre. Ugy kellett előtte habtakba állni, mint a katonának, (pedig nem állom még egészen papuskormány alatt!), bementa tollba: Ezt így készítesd, azt úgy csináltasd, ezt mind szépen beleírtam a jegyzőkönyvembe. Tegnap este a kovászos ugoroka készüti modját mondta el, és pedig: Végy egy, legalább 10 literes üveget, mosasd jól ki, a vizet belőle csurgasd le. Aztán jól sóozott vízzel félig megtölteni; végy igen tisztára mosott ugorkát, ezt bekeli a vízbe szépen rakni, szőlőlevél és bajusz kísérletében, teijejébe kovászt vagy ennek híján pirított zsemle darabokat kell tenni, tedd ki a napra és pár nap alatt a legízletesebb uborkák birtokába jutsz.

No de mondják meg őszintén, nem megenni való kis czukros feleségem ne kem? Ugye igen! Nohát ilyen az én feleségem.

Most már elvagyok látva utasításokkal is. Holnap nekem kell az étrendemet összeállítanom, mert a szakácsné — hogy is fejezzem ki magam: nagyon ügyetlen ebben a tekintetben. Pedig ezzel sem szabad valami keményen banni, itt hágy az istenada, no akkor aztán besavanyíthatom magamat!

Aztán mindennap kell írnom tudósítást is a ház köréből. Mit ettek a jószágok, a csibék, a kacsák, a libák, meg a négylábúak. Pontos referátum kell adnom mindenről — ha nem akarom az asszony haragját magamra vonni!

Este korán kell otthon lenni, mert ez már úgy van rendelve; pedig ha tudná a feleségem, hogy csak 12 óra felé vetődöm haza. Hiszen ráérnek, szalma özvegy vagyok! Tudvalevő, hogy a szalma özvegyek privilegiumát nem lehet elvenni. Kár, hogy nincs itt klubunk, már t. i. a szalma özvegyek klubja.

Holnapután már lesz levél is feleségemtől, itt újból felfogja sorolni mire vigyázzak, megfogja írni újból a gondolatokat. Mintha csak olvasnám: a levél vége rendszeresen ez lesz: Aztán megbecsüld ám magadat, szegényt ne valljak veled! . . .

Persze én szentül megígértem, de meg is írom neki: Olyan jó gyerekek lesznek, mint mindig voltam. És ő ezt elfogja hinni, de elis hiheti; ugyan kinek is jutna eszébe kopasz fejfel lumphoni? —

De mégis, mikor a kapukücsöset a zsebbe teszem, olyan nem mindennapi érzés fog el, mintha több szabadalmam volna a kimaradáshoz, mert szokva vagyok esténként egy-két deczire eljárnim, ott szépen elterefelünk, meg hányjuk-vetjük a politikát, egyet-mást s bizony lumpholás nélkül is azon vesszük magunkat észre: 11 óra! Ekkor aztán ki-ki veszi botját és a holnapi viszontlátásra bandukulunk haza felé. Othon négy fal fogad. Feleségem arczképét nézem, ő meg ream nézz egy pár percig így farkas szemet nézve még egy keveset olvasni bátorodom, pedig rövid az éjszaka, jobb volna, ha aludnám. (Éppen ezt szokta a feleségem is mondani.)

Reggel aztán felkelek, megreggelizem és sietek az irodába. Ott már komolyabb dolgokkal kell foglalkoznom. Ott már én vagyok az ur. A gyakornok ur is álmos szemekkel fogad, bizonyosan sokáig tartott a tánciskola, vagy talán sokáig kurizált az este, nem tudom — csak hogy gyanus pislantásokkal sandál a könyvek körül — no ebből is jó firma lesz még idővel.

Hja! Most jön csak a javarésze. Vasárnapra már megvan rendelve a krágli kompánia 20 üveg sör jégbe hűtve. Ezt még a télen vesztettem el fogadásból s most éppen jó alkalom nyílik az elfogyasztására, már t. i. ha eltalálnék azzal, az asszony semmit sem fog belőle megtudni. No de a szakácsné, az ki papol mindent, ennek majd betömöm a száját, veszek neki egy fejre való kendőt, tudom, semmit sem fog tudni. Ezt már mind így kifundáltam. Persze-persze okosan kell cselekednem, mert bizony Isten nem jó az asszonyokkal kikezdeni!

Holnapra már elkészültem a levelemmel is, megirtam benne mindent, ami csak őt érdekelheti; jaj! csak e tárcza ne kerüljön a keze ügyébe. Akkor mindent megtud, pedig olyan közül van most a laphoz. Hogy megmalyarázzam, éppen ott van feleségem is „Bácsországban” szívia a „telecskai dombok”-ról járó lenge szellőt.

Jó, hogy ez eszembe jutott, nem is folytatom tovább a tárczát, legközelebb más témát választok. Nehogy aztán, ha feleségemmel találkoznak, véletlenül eláruljanak, mert kérem szépen képzeljék csak magukat helyzetembe, mikor a feleség azt dörögi: Aztán jól viseld ám magad, nehogy szegényt valljak veled! Ugyebár jólesz, ha nem írok többet erről s csak titokban tartom, hogy szalma-özvegy vagyok!

IRODALOM.

Száll az ige szájról szájra. Az egész országban mindenütt csak a „Röptében a Nagyvilág Körül” című amerikai díszműről beszélnek, mely úgy technikailag remek kivétel, mint egyes fényképeinek tisztasága, élethűsége és az egész műnek kaleidoskoposzerű változatossága által tényleg megérdemli az általános figyelmet. A vállalatból eddig négy füzet jelent meg. A hozzáak most beküldött negyedik füzet a következő 16 fényképet tartalmazza: Rue de Rivoli, Párisban. — Shakespeare háza, Stratford-on Avon, Angolország. — Fingalbarlang, Skótholmban. — A királyi vár Stokholmban, Svédország. — Mauzoleum Charlottenbungban, Berlin mellett. — Mer de Glace, Svájc. — A Colos seum külseje, Róma. — Fireze panorámája, Olaszország. — Maria de Padilla palotája, Alcazar, Sevilla, Spanyolország. — Palota és hárem Alexandriában, Egyiptom. — Kashmir-völgy, India. — Auckland kikötője, New-Seeland. — Havana, Cuba. — Muir-Gletscher, Alaska. — Capitolium, Washingtonban. — New-York és a Brooklin-híd. Mindegyik kép rövid érdekes magyarázó szöveggel van ellátva. — Az egész mű 256 változatosan összeállított fényképet tartalmazva, nagybecsű gyűjteményt fog alkotni, melyben gazdag és szegény, öreg és fiatal egyaránt elvezet fog találni. Egy 16 képet tartalmazó füzet ára postai küldéssel 35 kr. Előfizetheti 4 füzetre 1 frt 40 krral, 8 füzetre 2 frt 80 krral, 16 füzetre 5 frt 60 krral. Az előfizetési díjak az Egyetértés kiadóhivatalában Budapestre küldendők.

„Új Idők.” A magyar olvasó közönség egy régi vágya beteljesült. Kapott végre egy jó, modern izléssel, de azért magyaros szellemben szerkesztett képes hetilapot. Ez a hetilap az „Új Idők”. Csak igazságok vagyunk, mikor ezt az első felvétel után és az új évnegyed első számánál konstataljuk. Ebbe a számba hosszabb és folytatásos novellák kezdődnek Herczeg Ferenczttől meg Bródy Sándortól, pompás kis vigjátékok irt belé Murai Károly, Mikszáth Kálmán folytatja „Szent Péter esernyője” című elbeszélését és apróbb közleményekkel gazdagítják a szám tartalmaz Bárony István meg Sebők Zsigmond. A kitünő illusztrációkat Skuteczky, Neogrady meg Rubovits szolgáltatták. Az „Új Idők” kiadóhivatala (Andrássy-ut 10. sz.) bárkinek kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

A „Vasárnapi Ujság” július 7-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A Kaukázusból.” Gróf Zichy Jenő kutató utazása. Siflisből irta Szádeczky Lajos. (Képpel az expedíció utjában Vosinszky apátplebános és Jermakov által felvett fényképek után: 1. Gróf Zichy Jenő Kovalenszky ekaterinodari atamánál és Bálint Gaborról; 2. Tiflisz és régi váromja; 3. A Zichy-expedíció a Kaukázus éjszakai aljan; 4—5. Nagy-Magyar város régi helye és a mostani város a Kuma partján; 6. Karacsátok; 7—8. Abaza és kabard nők; 9. Karacsátok tánca; stb.) — „A pozsonyi hangrangok.” Gróf Zichy Géza költeménye. — „A kertben.” Irta B. Büttner Lina. — „Regénytár”; „A zöld légy és a sárga mokus.” Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. (Goró Lajos rajzaval.) — „Antifer mester csodálatos kalandjai.” Verne Gyula regénye. (Az eredeti francia kiadás illusztrációival.) — „Bakunin Mihály és a magyar emigráció.” — „Nemzetközi tolvajok.” — „Megőszülés egy nap alatt.” — „A Kaukázus.” — „Laszkary Gyula, a dunáninneni ev. egyházkerület főfelügyelője. (Arcképpel.) — „Kopenhágai levél.” Lord Albertől. — „Idomított fókák.” (Képpel.) — „Villámsujtott templom.” (Képpel.) Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, féltre csak 1 frt 20 kr.

Hirdetések.

1891. s. z.
tikv. 895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hodsági kir. járásbírószék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Legrand Ferencz hodsági ügyvéd által képviselt Schuszter Pál végrehajthatónak Vicssek Farkas János végrehajthatást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehaj-tási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hodsági kir. járásbírószék) területén lévő Pivnicza községében fekvő a pivniczai 345. a. tjkvben a I. (636, 637.) r. sz. 321. öisz, alatt foglalt, s Farkas András, Farkas János, Vicssek Farkas János és Vicssek Farkas Mihály nevén álló s az 1881. évi 60. t. cz. 159. §-a d. pontja értelmében egészben elár-vezerendő házra; 486 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi augusztus hó 17-ik napján délutáni 3. órakor Pivnicza község házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 48 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-hez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hodsághon 1895. évi június hó 25. napján.

A hodsági kir. járásbírószék mint telek-könyvi hatóság.

Jusits
kir. járás bíró.

Summi!

Eredeti parizsi gummi és halhólyag mely finomság és jószág tekintetben a legmagasabb követelményeket is föllmulja. Egy tucztal 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Bontsamer. (rövid) 3 és 4 frt, legfinomabb parizsi hölgyiszivaes 2, 3, 4 és 5 frt. Hölgypreservatív flasse után 2 frt, Mensinger tanár után 2 frt 50 kr. darabonként. Megrendelések díszesen lepecsételt levelekben utánvét mellett, vagy a pénznek előleges beküldése mellett

REIF J., BÉCS,

1. BRANDYFÜTE 6.
Uraknak szülő teljes mintakönyv 5 frt, kisebb 4, 3 és 2 frt. Árjegyzék zárt borítékban ingyen. Magyarországhól eredő megrendelések 10%-kal olcsóbbak.

Phönix-hajkenőcs

a Stuttgarteri egészségügyi és betegápolási kiállításon 1890-ben díjat nyert. Orvosi vélemény és ezer halálat szert az egyetlen realis és ártatlan szer, hogy uraknak és nőknek teljes üde hajzatot növevssen; igen fiatal uraknál erős hajszert növevst. Sikerért és ártatlansáért jótállás, Egy tégely 80 kr., postal küldemény vagy utánvét 90 kr.

K. HOPPE, WIEN, XVII., Schwefelgass 12.

Pályázat-hirdetés.

A cs. és kir. szab. Gál-féle Irat-rende-ző, gyűjtő mappa és iroda-felszerelési cikkek gyára, egyetemben az egyedül főálló kereskedelmi mintakártya-gyárral, mely nagyszabásu iparvállalatnak van: saját könyvnyom-dája, saját könyvkötészete, saját könyvómá-ja, saját dobozkészítési osztálya, saját mű-préselési intézete, saját cs. és kir. szabadalmi, — óhajtván a jónak elismert régiebb dolgokon és saját, eddig el nem ért szaba-dalmazott cikkein kívül minden szakma kö-rébe, vágó, leggyakorlatibb újdonságokkal, művészi kivitelben a nemzetközi piacon megjelenni, továbbá saját szabadalmait min-ig számosabb cikkekre és nagyobb változa-tosságban alkalmazni, **hivatott szelle-mi munkatársakat keres;** felhívja hivatalok, bankok, társaságok, vállalatok, gyárak, nagykereskedések, irodafőn-geit, könyvelőit, levelezőit, igatóit, továbbá lyárak, nagykereskedések, előkelő detailüz-etek intézőit, utazóit, nemkülönb. művé-szeket technikusokat, és **minden hi-vatottat** közreműködésre mint kül- vagy bel-munkatárs.

1. A gyár jelentékeny tiszteletdíjban részesít széles szakkörébe vágó minden jó és gyakorlati eszmét, javítást, vagy rendszert. (Az új cikkek a feltaláló által választott meg-nevezés alatt jön a forgalomba.)

2. Saját cs. és kir. szabad. önműködő irat-rende-zőin, — acélhátu gyűjtő-mappáin újságok és folyóiratok részére, — határidő nyilvántartóin periratok és váltók részére, — iktatóin levelezőlapok, bárcák, bizonylatok stb. részére, — kereskedelmi mintakártyáin, mintakönyvein, minta-kollekcióin és mintadozozain, — egyikére javaslatba hozott és a gyár által elfogadott tőkéletesbitésére és új irányban való kibővítésére külön 10 pályadíj 500 koronával, összesen 5000 korona tü-zetett ki.

3. A gyár fent körülírt szakma-körébe vágó szabadalmak méltányos áron vásárol-atnak.

Gál Imre,

Budapest, Podmaniczky-utca 8. s. n.

Dr. Bikár Nenád

köz- és váltó ügyvéd

Z o m b o r b a n

ügyvédi irodát nyitott Bikár Simon ur házában (Szent-György-tér, a városházzal szemben).

SARG -féle egészségügyi hatóságilag megvizsgált (bizonyítvány Bécs 1887. július 3-án.)

Sok milliószor

fogtisztító szer.

Mindenütt kapható.

megpróbálva és jónak találva, fogorvossággal, egyáltalán legelősebb

Tőzsdei megbízásokat

szüntőnyosan és lelkiismeretesen eszközöl

Alapítástott 1885.

Lustig Miksa
bank- és váltóháza Budapeston,
Váci-körút 42.

Arad, Győr, Pozsony, Szeged, Sz.-Fehérvár, Szombathely, Szabadka, Temesvár telephon-állomásról az érdeklődők telephon után direct irodához fordulhatnak, hol napon-kint 10—5 óráig az árfolyamok állása iránt felvilágosítást díjtalanul nyerhetnek. **Telephon-szám 1070.**

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA.

Az arczbőr szépítése és finomítása.

ZSIRPUDER.

Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rozsaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIB

finom toilette-szappanok gyárosa és illatszerek főraktára Bécs 1. Wollzeile 3. sz.

Kapható: a legtöbb illatszert, drogua- és gyógyszerárakban

Több év óta Theodorovics S. nevén álló (jelenleg Theodorovics J.) kitűnő hírnévnek örvendő

temetkezési vállalat

a tulajdonos betegsége miatt átadandó.

Bővebb tudósítás a tulajdonosnál nyerhető.

Szépítőszér különlegességek.

Fischer Róbert

a vegyészettudora és szépítőszér készítő vegyészeti laboratóriumból
Bécs I. Habsburgergasse 4., 2-ik emelet.

Szörvesztő-szer (Epilatoire)

az arc-szőr, a kézen s a karokon stb. előforduló szőr teljes kiirtására. A kellemetlen helyen levő szőrnek akkénti kipusztítására, hogy az soha többé utána ne nőjön, eddig csak óhaj volt, mivel ezt eddig semmiféle szerrel sem érhetjük el. Feltűnést kelt emélfogva az én szerem, a mely nemcsak a szőrt pusztítja el, hanem annak utána növést is meggátolja annál fogva is, mert én a siker érdekében teljes garanciát nyújtok s kötelezem magamat, ha a szer a kívánt eredménnyel nem járna a teljes összeg visszaadására.

A különlegességek árai:

- Szörvesztő-szer (Epilatoire) 1 kis üveg . . . 5 frt.
1 nagy üveg . . . 10 frt.
- Szeplő-kenőcs 1 tégely . . . 2 frt.
Bérmentes küldéssel 20 kralit több.
- Ozon vízben felfogva 1 üveg 1 1/2 liter . 1 frt 25 kr.
- Szókító-víz (Blondeur) 1/2 literes üveg . . . 3 frt.
- „Fo“ hajfestő szer 1 doboz, test szókétől feketéig
1 frt 20 kr., 3 frt, 5 frt.
- Poudre Email kőznapi powder 3 színváltozatban. 1 katon pirosítóval 3 frt, katon pirosító nélkül 2 frt.
- Szer vörös orr ellen 1 doboz 2 frt.
- Gyógyászati quarzhomok a miteszer elővitására 1 frt 50 kr.

Az Ozon és az egyes különlegességi szerek használatáról szóló ismertető füzetek ingyen és bérmentve.

A szerek ártalmatlan voltáról tanuskodó bizonyítványok betekintheők ugyancsak a világ minden részéről érkezett köszönő iratok ezrei. Teljes megbízható s szakzerű felvilágosítást minden kozmetikus kérdésben ingyen naponként d, e. 10—12-ig s délután 2—4 óráig.

Vidékre levél útján is.
Raktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában Király-utca, FAY KISS J. gyógyszerésznél a „Nagy Kristóf“-hoz.

FIGYELMEZTETÉS.

Francia módon eszközölt **chemikai vegytisztító intézetemre** becses Czimet felhívni és figyelmeztetni bátorikodom.

Urak, hölgyek és gyermek ruhák, nadrágok, mellények stb. minőségükhöz képest, minden fejtés és széjjel szedés nélkül, annélkül hogy eredeti formájukat (Facont) veszítenék, mosatnak és vasaltatnak.

Báli, színházi ruhák diszszel és disz nélkül, bársony felöltők, színházi bélépők és selyem porköpenyek, minden színű kabátok, és kendők, hálóköpenyek, szőnyegek, valamint mindennemű vattázott tárgyak és butorzat, ugyan fenti módon mindennemű foltoktól kitisztíttatnak, eredeti faconjuk és fényük megsértése nélkül.

Különösen figyelembe ajánlom módszerem, **ablak-függönyök, fehér crème és mindenféle más színűek chemikai mosás és tisztítását, melyek vegytisztító intézetemből kikerülve ujjakkal vetélkednek.**

Levelező lapjal való meghívásra, pontos cím megjelölése mellett személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Fischer Simon

chemikai vegytisztító intézete ZOMBORBAN.
a kis szerb templommal szemben.

Képviseelője a Premier Cycle Co. Coventry-i, a Seidel és Naumann dresdai, Ths Schmith Glasgowi, továbbá a Kayser, Dürkopp, Adria és a világhírű Sparbrook gépeknek.

!!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!!

Kemény Lajos

kerékpár raktáros
Hód-Mező-Vásárhelyen,
Fótér.

Ajánlja az érdeklődők b. figyelmébe a legújabb rendszerű **kerékpárok** ugyszintén **kerékpárrészek és felszerelési cikkekkel** dusan felszerelt raktárát jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek, több kerékpár vásárlása esetén minta-gépekkel megjelenek.

Betanítás vevőknek ingyen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zomborban már több kitűnő gépem van forgalomban előkelő kerékpár egyesületi tagoknál, hol azok valamint **VANCSAK BÉLA** ur gépész bizományosomnál (lakása Zrinyi-utca 182. szám alatt) mindenkor megtekinthetők.

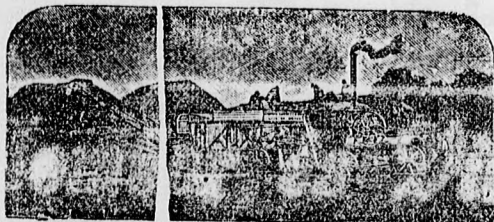
A lehető legsolidabb kiszolgálásról t. vevőimet biztosítva, vagyok teljes tisztelettel

Kemény Lajos.

Használt kerékpárokat vásárlás esetén illő árban becserelek.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű szöges cséplőkészleteket továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészletekkel,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjja-zóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésű eredeti **szalmafütő gőzmozdonyokat**

Kotzó Pál

gépészmérnök
BUDAPEST,
üllői-út 18.

Vidéki ügynökök kerestetnek.

Továbbá R. GERRETT & SONS felül mulhatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

KOMPOUND gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert **brandfordi önműködő amerikai kéveköttő aratógépet.** Eredeti amerikai szénagyűjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. **Sorvető és szóravető gépek** és mindennemű egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak!
Kedvező feltételek!

VASUTI MENETREND.

— Érvényes

1895. május hó 1-től. —

Oda					Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrád.					Vissza				
K-expr.-v.	Sz.-v.	Tv. sz.sz.	Gy.-v.	V.-V.						K-expr.-v.	V.-V.	Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.
902	906	974	904	912						901	911	907	903	905
I.	I.—III.	II.—III.	I.—II.	I.—III.						I.	I.—III.	I.—III.	I.—II.	I.—III.
456	140	405	614	535	ind.	Szabadka ebéd.			é	1057	1020	802	932	145
	211	453		617	"	Csantaver			"		941	719		121
	234	531	× 647	649	"	Bács-Topolya			"		942	643	× 940	102
	256	612		720	"	Hegyes-Feketehegy			"		943	545		1236
	316	635		746	"	Verbász-Kula			"		944	502		1218
	334	638		816	"	Ó-Koér			"		945	735	841	1155
	351	641		839	"	Kiszács			"		946	702	816	1138

Oda										Szeged-Rökus — Szabadka										Vissza	
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.			V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.		
4310	4312	4302	4304	4308	4306	4314	4316	4322			4321	4301	4303	4311	4305	4313	4307	4309			
I.—III.	II.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	II.—III.	II.—III.	I.—III.			I.—III.	I.—III.	I.—III.	II.—III.	I.—III.	II.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.		
722		447		210					ind.	Csaba	é	1249		1110					644		
257		812	1156	115	445			843	ind.	Szeged-Rökus ebéd.	é	700	1123	342	716				1012	1217	
318		829	1216	136	502			909	"	Röszke	ind.	641	1101	326	780				933	1158	
335		842	1232	153	516			925	é	Horgos	é	624	1043	311	716				937	1144	
338		845	1234	156	517			936	ind.		é	614	1042	308	715				935	1143	
412	715	911	106	244	545			1017	"	Pálics	ind.	54	1098	243	650				905	1113	
427	730	922	120	259	557			1035	é	Szabadka ebéd.	ind.	525	951	210	637				845	1058	
1015		105	725					705	é	Budapest k. p. u.	ind.	855		735		225				400	
1118			700		1141				"	Eszék	"		320	838						405	
103			1138		1200				"	Bród	"		340	400						227	
			1100		1100				"	Sarajevo	"		500	500							

Oda			Szabadka-Baja						Vissza		
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.						Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	
4112	4102	4104						4103	4101	4111	
I.—III.	I.—III.	I.—III.						I.—III.	I.—III.	I.—III.	
855	735	225	ind.	Budapest k. p. u.			é	105	725	705	
	805		"	Belgrád			"		705		
257	1156	445	"	Szeged-Rökus			"	1123	342	1217	
545	245	647	ind.	Szabadka ebéd.			é	935	1250	1030	
626	318	720	"	Csikeria			"	904	1219	94	
718	352	754	"	Bács-Almás			"	839	1154	925	
725	358	800	"	Almás			"	824	1139	900	
801	426	832	"	Bikity-Borsod			"	757	1112	828	
842	502	908	é	Baja			ind.	718	1034	725	

Oda		Szabadka — Ó-Becse				Vissza	
V.-v.	Sz.-v.				V.-v.	Sz.-v.	
4411	4401				4412	4402	
I.—III.	I.—III.				I.—III.	I.—III.	
855	735	ind.	Budapest k. p. u.	é	105	705	
	805	"	Belgrád	"	705	1000	
	838	"	Eszék	"	700	1141	
512	213	ind.	Szabadka ebéd.	é	833	607	
540	242	"	Békova	"	826	539	
511	311	"	Ó-Kanizsa szállás	"	807	513	
633	335	"	Zentai szállások	"	732	437	
659	404	é	Zenta ebéd.	ind.	700	405	
415	220	ind.	Szeged-Rökus	é	932	813	
780	453	ind.	Zenta ebéd.	é	640	345	
812	590	"	Ada	"	606	311	
835	545	"	Mohol	"	545	253	
857	605	"	Bács-Petrovoszelló	"	518	231	
922	631	é	Ó-Becse	ind.	448	200	

Oda		Szeged-Rökus — Zenta						Vissza	
V.-v.	V.-v.						V.-v.	V.-v.	
4516	4518						4515	4517	
I.—III.	I.—III.						I.—III.	I.—III.	
415	220	ind.	Szeged-Rökus ebéd.	é			932	813	
440	244	"	Röszke	ind.			909	749	
458	303	é	Horgos	ind.			850	725	
	230	ind.	Szabadka	é			922	1035	
501	315	ind.	Horgos	é			840	718	
520	337	"	Bács-Martonos	é			822	638	
543	400	"	Ó-kanizsa	"			807	638	
605	421	"	Adorján	"			737	555	
630	446	é	Zenta ebéd	ind.			710	525	
922	631	é	Ó-Becse	ind.			448	200	

Oda		Szabadka — Dálya								Vissza	
V.-v.	Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.			Sz.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.		
4212	4204	4202	4206			4007	4201	4203	4211		
I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.			I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.		
855	735	225	225	ind.	Budapest k. p. u.			é	105	725	705
257	1156	445	445	"	Szeged-Rökus			"	1123	1123	1217
450	205	622	632	ind.	Szabadka ebéd.			é	655	927	126
520	229		703	"	Tavankut			"	622		103
549	249	× 655	733	"	Bajmók			"	558	× 855	1247
628	320	× 722	817	"	Nemes-Militics			"	500	× 827	1209
645	334	× 735	834	é	Zombor ebéd.			(é)	445	× 815	1154
655	341	× 741	846	ind.				(é)	439	× 808	1147
722	402	× 759	916	"	Priglevicza-Szent-Iván			"	414	× 750	1127
739	416	× 811	934	"	Szóntha			"	355	× 738	1112
754	428	× 822	949	é	Gombos ebéd. (Kompátkelés)			ind.	340	× 726	1059
928	525	918		ind.	Erdőd			é		625	959
944	537	928		é	Dálya ebéd.			ind.		614	945
1118	700	1141		é	Eszék			ind.		320	838
103	1148	1200		"	Bród			"		310	405
	1100	1100		"	Sarajevo			"		500	227

Baja — Zombor — Ujvidék. Építés alatt.

A
„Zombor és Vidéke“

könyvnyomdája

mely a legujabb betűkkel és gépekkel van felszerelve
 kiválóan alkalmas mindennemű nyomtatványok készíttetésére.

A „Zombor és Vidéke“ könyvnyomdája

óriási plakátokat, szerb és német nyelvű körözüvényeket,
üzleti könyveket, műveket, hirlapokat, árjegyzékeket, ét-
lapokat, esketési- és eljegyzési kártyákat, gyászlapokat,
táblázatos munkákat és minden néven nevezendő

nyomdai munkákat

állít elő a közönség teljes megalégedésére

a leggyorsabban és a legolcsóbb árak mellett.

☛ Általán a **finom nyomdai munkák** tekintetében bármely
 fővárosi nyomdával kiállja a versenyt. ☛

Hazafias tisztelettel

a „Zombor és Vidéke“
 könyvnyomdája.

A „Zombor és Vidéke“
 és a
„Bácskai Karczos“
 szerkesztősége és kiadóhivatala.